

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZÁMUNK 5 CENT.

VI. Évfolyam. 67. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. AUGUSZTUS 20-án.

VI. Year. No. 67.

A VERHOVAY EGYLET.

A FÓTISZTIKAR BEKÜLDÖTT JEGYZŐKÖNYVÉHEZ.

Más helyütt hírdetés alakjában leközzük a Verhovay-Egylet főtisztikárának augusztus havában megtartott gyűlésén felvett jegyzőkönyvét.

Érdekes okmány ez. Reánk nézve annyival érdekesebb, mert ezen jegyzőkönyv révén maga a Verhovay-Egylet főtisztikára hivatalosan és okmányilag elismeri, hogy mindaz, amit a Bevándorló a Verhovay-Egylet dolgaiban és a főtisztikarra vonatkozólag állított, az utolsó betűig igaz.

Mi tudvalevőleg azt állítottuk, hogy Kövér Sándor főelnököt zsarolás és pénzkisikarás címén vád alá helyezték és ebből kifolyólag követeltük, hogy Kövér ur, ha ugyan szívén viseli az általa főelnökként egylet erkölcsi érdekeit, arra az időre, míg ez ügy tisztázódni fog, mondjon le a főelnöki állásról.

Mi hivatalos jegyzőkönyv elismeri, hogy Kövér főelnököt vád alatt van. Igaz, hogy azt is mondja, miképp a főtisztikar a zsarolás vádját lényegtelennek tartja, s hogy ez ügy Kövért a főelnökség gyakorlásában nem gátolja.

Hát furesa világot élünk. Perényi Béát, aki a Verhovay-Egylet összes tagjainak pénzt megmentette, ugyanaz a tisztikar kizárja az egylet kebeléből, amely tisztikar hivatalosan kijelenti, hogy lényegtelen dolog, ha a főelnököt zsarolás címén vád alá helyezte a büntető bíróság s hogy e vád daczára megmaradhat főelnöknek! A jobbjézű embert igazán csak undor tölti el.

Menjünk azonban tovább. A Bevándorló azt állította, hogy Bolla Gábor főpénztáros az egylet pénzeit a saját nevére kezelte s hogy, ha elhalt volna, a Verhovay-Egylet tagjai üthették volna a nyomát az özvegyek és árvák javára befizetett pénzeiknek. Allítottuk továbbá azt is, hogy Bolla Gábor az egyletnek ily módon használt pénze után egy centnyi kamatot sem fizetett az egylet pénztárába s így a Verhovay-Egylet tagjait anyagilag megkárosította.

A hivatalos jegyzőkönyv beismeri, hogy Bolla Gábor két éven törvényellenesen a saját nevére kezelte a Verhovay-Egylet vagyonát s e vagyon után egy árva centet nem fizetett kamat fejében az egylet pénztárába. A főtisztikar azonban mégis bizalmat szavaz Bolla Gábornak, míg Perényi Bélát, aki e törvénytelenégeket napfényre hozta, kizárja az egylet kebeléből.

Mi tiltakoztunk az ellen, hogy oly emberek, mint dr. Pólya Lászlónak, aki bennünket is, másokat is a leg-hitványabb módon megkárosított, nyolcezer magyar munkás egyletében szerep jusson.

A hivatalos jegyzőkönyv szerint Ranky Bertalan főszámvizsgáló tiltakozik az ellen, hogy a főelnök a főtisztikar nevében fontos dolgok elvégzésével bízta meg Pólya Lászlót s kéri a gyűlést, hogy Pólya Lászlót a jövőben semmiféle megbízásban ne részesítsék.

Ezerint magából a hivatalos jegyzőkönyvből kiviláglik, hogy mindaz, amit a Bevándorló állított, az utolsó betűig igaz, hogy a Verhovay-Egylet tagjainak érdekében emeltünk szót a visszaélések megszüntetésére s oly egyéneknek az egylet vezetéséből való eltávolítására, akik nem méltók arra, hogy egy hatalmas magyar erkölcsi testület kormányrukjára rátegyék a kezüket.

És egy Rudnyánszky Gyula mégis azt merete írni rólam: Singer Mihály tudatos mestere annak, amit leírt s hogy ennélfogva bizonyos, hogy kiszámított rosszakarattal ferdít, sért, gyanusít, hogy az olvasót megtéveszse.

Ezt merete írni egy Rudnyánszky Gyula rólam. De ime most maga a hivatalos jegyzőkönyv a homlokára sütötte a hazugnak, a rágalmozónak, a szándékos ferdtőnek a bélyegét.

Ismétem tehát azt, amit július 16-án mondtam ehelyütt Rudnyánszky Gyulának: „Mert az erkölcsbíró tégájában különben is rosszul, botránnyosan rosszul fest Rudnyánszky Gyula ur, akit gorombaság dolgaiban öles hasábkodnak tulieztálni nem fogok. Hadd maradjon ez a „költői” lelkeknek privilégiuma. Én csak szeryn újságíró vagyok. Míly ilyen, azt valom azonban, hogy az igazságot nem szokták vasvillával megvédelmezni.”

A Verhovay-Egylet tagjainak pedig azt ajánlom, olvassák el a jegyzőkönyvet, a melylyel a főtisztikar „tisztázní” akarja magát, gonddal és figyelemmel. S ha ezt megtették és levonták a következtetéseket, akkor eselekedjenek. Mert e hatalmas egyletnek élni és virágozni kell. A főtisztikar a fiókok akaratának végrehajtója, nem pedig zsarnoka, vádlója és bírója egy személyben.

Singer Mihály.

Gróf Aehrenthal.

Császár kitünteti hü emberét.

Szerdán ünnepelte tudvalevőleg az osztrák császár, mellesleg magyar király is, hetvenkilencedik születésnapját.

A császár ebből az alkalmából nemcsak kapott ajándékokat, hanem osztagot is olyanokat. Európai fogalmak szerint a legszebbet Aehrenthal báró külügyminiszter kapta: gróffá tette őt a császári kegy.

Ha kitüntetés ez, és semmi kétség benne, hogy annak veszik, Aehrenthal rászolgált a kitüntetésre. Bosznia és Hercegovina bekebelezése körül ügyes politikát folytatott, amelyben Magyarország számára nincs is köszönet, mégis elhárította a háboru veszélyét, amelyben Magyarország is érdekelve lett volna.

Mi amerikai magyarok szívesen látjuk a külügyminiszter kitüntetését. Mióta ő van a külügy élén, az amerikai külképviselek örvendetes módon közeledtek hozzánk magyarokhoz. Azt persze még csak a jövő fogja megmutatni, vajjon ezt a közeledést igazi baráti érdeklődés okozta-e, vagy pedig egy mélyebb osztrák politika.

A perzsa sah.

Meggyilkolni akarta saját fiát.

Kábelsürgöny alapján a mult héten jelentettük, hogy a még gyermekkorban levő perzsa sah, aki atyja trónvesztésével került a trónusba, öngyilkossági kísérletet követett el.

Amint ma jelentik Teheránból, az öngyilkossági kísérlet híre nem felel meg a valóságnak. Borzalmas dolog rejlik a

hír mögött. Kiderült ugyanis, hogy a trónjától megfosztott sah a fiát és utódját meggyilkolni akarta. Törrel támadta meg a lelketlen apa zsenge gyermekét és néhány szurást ejtett gyenge testén. A sérülések jelentékteleneknek bizonyultak. A perzsa kormány a rémtettet el akarta titkolni.

Kisgazdaság.

A berendezés módja.

Annak az embernek, aki egy kisgazdaságból óhajta megélhetését megszerezni, legjobb alkalmat nyújt erre a baromfitenyésztés, gyümölcstermelés, s a piacra való kertészkedés együttes kombinációja. De mindhárom gazdasági ág szoros, s gondos figyelemmel érdelem. Valakinek mindig otthon kell lennie, hogy az előforduló munkát idejében, s gyorsan elvégezhesse; a legkisebb hanyagság a kritikus időben nagy károkat okozhat.

A baromfitenyésztés képezi a legfontosabb ágát a gazdálkodásnak. Az Egyesült Államok baromfitenyésztésének értéke felülhaladja a 360 millió dollárt évente. Ezt a hatalmas fejlődést aránylag rövid idő alatt érte el. Alig van falust otthon, ahol tyukokat, kacskákat, libákat, galambokat nem tartanának. Igen sok család maga termeli tojás- és baromfi-szükségletét, mások pedig számláikat fizetik a baromfiudvar termékeiből, s vannak, akik teljes megélhetésüket ebből szerzik meg. Vannak nagy vállalatok, melyek ezrével tenyésztik nyereségre a baromfiakat, s nagy tökélettel baromfiótlakba és felszerelésekbe.

A fali baromfiudvar legjellemzőbb részleteit képezik gyümölcsfák, melyek ott egyszerűen járják képezik a baromfiaknak. A baromfiudvarokat bizonyos idő mulva, ha a baromfiakat másféleképpen helyezik, fényes eredménnyel használják egyes kert vetemények termelésére. A baromfiudvar talaja a baromfiak hulladékától kitünő trágyát nyer, s a talaj ennek révén igen gazdaggá és termékenyvé válik. A baromfiak hulladéka igen jó termékenyítő trágyát képez.

Baromfitenyésztésre lehetőleg déli fekvésű, száraz, könnyű, homokos talajt választanak, mely véde van az északi és nyugati szelek ellen. Nagyon lejtős, domlos hely elkerülendő, mert nehéz záporos idejében az ilyen talaj elmosódik, s az épületben sok kár történik.

A baromfiudvarba ültetendő gyümölcsfát a talaj minősége szerint kell megválasztani. Például barackfát magas, északi vagy nyugati talajon lehet ültetni. Ilyen hely megfelel a szilvafának is; ennek jó a nehezebb talaj is, feltéve, hogy jól ki van téve a napfénynek és levegőnek. Az alma és körte bármely jó, gyepest talajon sikerülhet.

A baromfitenyésztést igen kicsiben lehet elkezdeni. Néhány tojás, s néhány, a tavaszi időben vásárolt tyuk elegendő kezdetnek.

Nagyobb arányban egy költőgép, s egy nagyobb csapat tyuk vásárlása révén lehet kezdeni. Ha van a házban egy meleg, száraz pince, vagy egy kis szoba, hol egyenletes hőfok van, s van elég ideje az embernek, az 50, 100, vagy 200 tojásra alkalmas költőgép segítségével nagyobb arányban lehet kezdeni. De a költőgép, s a csirkék élelmezése nagyobb összeget fog igénybe venni, mielőtt bevételre lehetne számitani.

Legelőszerebb szerényen, kicsiben elkezdeni mindaddig, amíg az üzlet minden egyes részletével tisztában nem vagyunk. Mert kevés üzlet van, amely több pontos tudást, s alaposabb figyelmet igényelne, mint a baromfitenyésztés.

Ligeti Imre.

KRÉTA és MAROKKO

A GÖRÖGÖK ÉS SPAN YOLOK MOZGOLÓDASAHOZ.

A boszporusi beteg embert, Törökországot évtizedek óta Európának még a legkisebb államocskája is meglopkodja. A Balkánon a muszka rubelek segítségével döntötték meg a mellényzsebbe való államocskák az egykor világot uráló Törökországnak fenhatóságát. Legutóbb pedig, amint ezt ismételve megirtuk, a klasszikus Görögország akarta megnyír-bálni Mohamed orszagát. Kréta felé nyújtotta ki kezét. És Törökország erre oldalára kötötte a kardot, hogy valahára mégis csak eskőmőre koppintson azoknak, akik vele szemben a szabad lopás kényelmese elvőre vetemedtek.

Ekkor azután, hogy elejét vegyék egy háborúnak, mely európai bonyodalmakat idézett volna elő, megemebelték magukat a nagyhatalmak is. Kiküldték hadihajóikat azzal az utasítással, hogy távolítsák el Krétáról a nem oda való görög lobogót.

Kaneaából kábelezik, hogy a hadihajók eredményesen jártak el. A nemzetközi hajórajnak legénysége egyetlen lövéssel véget vetett a vitás kérdésnek. Leölték a görög lobogót, mely már büszkén lengett Kanea erődjén.

A sziget lakói, kik azelőtt tüntetve adtak kifejezést Görögország iránt érzett rokonszenvüknek, a lobogó eltávolítása alkalmával esedékesen meghuzódtak. S hogy ez a csend és rend továbbra is fennmaradjon, arról gondoskodnak a nagyhatalmak.

A török-görög háboru veszélye tehát elvonult. Annál inkább kísért azonban a spanyoloknak Marokko ellen megindított háboruja, mely tudvalevőleg mélyen megingatta Spanyolország belbékéjét és nyílt ellenszegülésre, a spanyol király elleni lázadásra bírta az ibériai sziget amugy is elégedetlen és lerongyolódott lakóit.

Méltán irhattuk meg a Bevándorló előző számában, hogy ez a háboru is gyors véget fog érni. Ennek megírására a marokkói szultán abbeli kijelentése jogosított fel bennünket, hogy ő a saját katonaságával gondoskodni fog a lázongó riff-törzsek leesdesítéséről, amely törzs tudvalevőleg szent háborut prédikált Spanyolország ellen.

A spanyol kormány nem ragadta meg azonban a jó alkalmat a béke helyreállítására, mely esetleg az anyaszágnak is meghozta volna a belbékét.

Amint egy Melilából tegnap beérkezett kábelsürgöny jelenti, a Princessa de Asturias nevű spanyol páncéloshajó erősen bombázta Nador tengerparti várost, amely körül a mór csapatok meghuzódtak. Marina tábornok, a spanyol főparancsnok, nyolcezer embert helyezett el ott azzal a szándékkal, hogy a Guruga-hegységen elhelyezkedett kabilokat hátulról támadják meg. A főhadisereg, mely utban van Nador felé, támogatni fogja ama nyolcezer embernek előnyomulását.

Közben Sidinusa mellett is megtámadták a mórokat, akik, persze spanyol forrás szerint, nagy veszteségeket szenvedtek.

A kabilok a támadásokra azzal felelnek, hogy a halmokról lövöldözik a spanyolokat. Ejjelenkint tivornyáznak és harci dalokat énekelnek, mihelyt azonban a nap láthatóvá teszi az ellenséget, felvonulnak a Guruga-hegyre és gyors tüzeléssel iparkodnak maguktól távortartani a spanyolokat.

Minden jel arra vall, hogy a mórok nem fognak nyílt ütközetet kockáztatni, hanem guerilla-háborúval igyekeznek ki-

fárasztani Spanyolországot. A spanyol kormány nyilván tudatában van ennek és nagyban készülődik egy hosszantartó háborúra. Ujabbban a Marokkóban való használatra huszezer fegyvert rendelt meg.

Közben pedig a spanyol nép tovább éhezik s azokat, akik az éhezésbe beletörődni nem akarnak és háboruszkodás helyett üdvös gazdasági reformokat követelnek, halomra lövik.

Igy esínálnak Európában még manap is rendet.

Szökés párosan.

Ez egyszer nem bizonyult édesnek.

Holländer Dezső névre hallgat az a honfitársunk, aki odahaza megkezdett szerelmi regényének folytatását a szabad Amerikában akarta átvélni.

Mint a dualizmusnak rendületlen híve, Bécsben kereste és találta meg szívének választottját Janszki Adél személyében. A szerelmek egét csak egy felhőske árnyékolta be: a férj.

Ezen árnyék elől menekültek Amerikába. A rideg bevándorlási törvény keresztel azonban még a legszerelmesebb Holländer Dezsőnek számítását is. Janszki Adél nem boesították partra.

Holländer Dezső azonban Holländer Dezső s mint ilyen: valódi lovag. Mit neki Amerika az ő Adélja nélkül? Fogta magát és visszautazott ugyanazon a hajón, amelyen a vállalkozó osztrák aszszonyt toloncolták haza.

A sztrájk.

További zavargások McKeesRockson.

Az aczélkocsigyar mekeesrocksi telepén alig mulik el nap anélkül, hogy valami újabb zavargás ne történne; a sérült áldozatok száma naponta szaporodik. Mindez azt mutatja, hogy a sztrájkoló elkeseredése a végso fokig van eszágva. Amit nem is lehet esodálni, tekintetbe véve, hogy a sztrájk már hat hét óta tart az eredményre való legkisebb kilátás nélkül.

Szerdán ismét véres összeütközés történt a sztrájkoló és a rendőrök között. Mintegy ötven sztrájkoló meg akarta akadályozni egy állítólagos sztrájktilórnak a gyárba való bejutását. Az ember ijedtében háromszor beelött a sztrájkológ csoportjába; az egyik golyó egy sztrájkológónak a lábszárába hatolt. A rendőrség megérkezésakor kövek és golyók sűrűn röpködtek a levegőben, míg végre a sztrájkológ több sebesült hátrahagyásával szétoszlottak.

A társaság Steel Queen nevű gőzösének személyzete is fellázadt a társaság ellen amiatt, hogy őket sztrájktilórnok szállítására használják. Ez még jobban komplikálja a helyzetet. A hajószemélyzet nem rokonszenvez a társasággal, továbbá nem szívesen dolgoznak a gyakori golyózápor alatt, melyet a sztrájkológok revolvereikből a hajó ellen intéznek.

Azt hiszik, hogy a sztrájkba a törvénysek is bele fog avatkozni egy választott bíróság kinevezésével, mely hivatva lesz a társaság és a munkások között felmerült viszályt végleg eldönteni.

NÉMETH JANOS

V. CSÁSZÁRI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉSZEBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELÁRUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN. A HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LEKIHISMERETESN JAR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJEGYÉKÉRT, BORTÁRSÁGÉRT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSBÉRT IRJON E CZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y.

A BEVÁNDORLÓ

Magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden **KEDDEN** és **PÉNTEKEN**. Szerkesztő és kiadó: **SINGER MIHÁLY**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

CANADAI IRODA:
218 Dufferin Ave., Winnipeg, Man. Vezérképvisele: **Tavaszy Sándor**.

PIKIRODOK:
Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉS! FELTÉTELEK:
New York város és Canada egész évre... \$4.—
For the United States, 1 year... \$2.00
Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every **TUESDAY** and **FRIDAY**. Edited and published by: **MICHAEL SINGER**. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD

OFFICES IN CANADA:
218 Dufferin Ave., Winnipeg, Man. Gen. Manager: **Alexander de Tasvazy**.

BRANCH OFFICES:
Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City and Canada, 1 year... \$4.—
Egészült Államok egész évre... \$2.00
For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Lapunk más helyén közöljük le a Slovensky Dennik nevű pánszláv újságunk egy ellenünk irányuló cikkét. Abban a cikkben azt mondják, hogy a pánszlávizmus „gyönyörű és Istennek kedves dolog” s aki a pánszlávizmussal ellen kikel, az vét Jézus Krisztus ellen és lábball tiporja ennek tanait.

Ime, megint az Isten nevét használják fel a haragnak, a gyűlöletnek szítására. Hanulya lelkész, aki megtagadja hazáját és ennek ellenségeivel trafikál. „Istennek kedves és hű szolgálója”. Aki pedig hű marad a hazájához, az megtagadja Jézus Krisztust. Nevezzünk-e, vagy boszankodjunk-e eme legújabb pánszláv tatonok?

A new yorki osztrákok szerdán este diszlakomával ünnepelték császárukna, Ferenc Józsefnek születésnapját. Ehhez joguk van és ez ellen nem emelhet kifogást senki sem. Hanem az már aztán igazán neveléses, ha az ünnepi szónok az ő hiperbolikus beszédében kiemeli, „hogy Ferenc Józsefnek mennyire sikerült népeinek szeretetét a maga számára biztosítani”.

Népeinek szeretete! Maga a császárváros hazudtolja meg az ünnepi szónokot. Magában a császárvárosban annyira respektálják, annyira szeretik a németek és csehek a császárukat, hogy napról-napra a vérséplés-vérséplés zendüléseket rögtönzik császári uruk különös megörvendetésére. És a magyarok? Nos, fölünk különösen kiérdemelte a leglángolóbb szeretetet, a leghűségesebb odaadást.

Rudnyánszky Gyula, a „nagy” költő, az egyedül hivatott író, aki minden ember fölött áll s onnan bírálhatja alantasainak eszelekményeit, megint megeresztett egy vezéréziket. Azt mondja: „újságírói tisztünk, józilsünk és hivatásunk komoly felfogásával nem tartottuk összeférhetőnek, hogy a Verhovay egyletből örökre kizárt „egyéni” személyével és „viselt dolgaival” foglalkozunk.

Ejnye, ejnye, Rudnyánszky ur, így beszél ön Perényi Béláról? Arról a Perényi Béláról, aki önt nem egyszer kirántotta a sárból? A mi józilsünk tiltja, hogy rámutassunk arra, amire rámutatni szinte kötelességünk volna. De önnek, Rudnyánszky ur, egyáltalán nincsen józilsé, — egybe sínesen. Csak merészsége, az örüllettel határos merészsége van, amikor ön — más emberek „viselt dolgairól” beszél.

Achrenthal külügyminiszter gróf lett. Ugy halljuk, hogy Ferenc József születésnapja alkalmából new yorki magyarokra is le fog hullni egy rendjeleső. Szép dolog a császári kegy. De mire való ez — amerikai magyaroknak?

Pénteki

nagy számunkra és ennek „Vasárnapra” című tartalmas szépirodalmi mellékletére felhívjuk a magyarság figyelmét. A pénteki nagy szám minden újságelárusítónál kapható. Ára 5 cent.

AMERIKAI DOLGOK.

Gépek a népszámlálás szolgálatában. Az Egyesült Államok kormánya a jövő évben végrehajtandó népszámlálási munkálathoz új rendszerű számológépeket is fog alkalmazni, melyek darabja mintegy 300 dollárba fog kerülni. A népszámlálók kinevezését egyelőre elhalasztották arra az időre, míg az előkészítési munkálatokkal annyira előrehaladnak, hogy a tulajdonképpeni népszámlálást meg lehet kezdeni.

Kegyetlen rablók. Wilkesbarreban, Pa., a napokban négy álarozos rabló tört be Charles Burrell földbirtokos lakásába, s úgy a házigazdát, mint feleségét megköztözték és a házat kirabolták. Elmenetlük előtt a házat felgyújtották. Szerencsére a tüzoltóknak sikerült az áldozatok meg élve, bár súlyosan sérült állapotban kimenteni. A tetteseket eddig még nem sikerült elfogni.

A sztrájkolók hadihajója. A pittsburgi acélsztrájkolók újabb 500 sztrájkortört helyeztek el gyártelepén, akiknek segítségével pár nap múlva szándékozik az üzem ismét megkezdeni. A sztrájkolók revolverlövészekkel igyekeztek a sztrájkortörök beszállítását megakadályozni, azonban fegyveres vasuti rendőrök csakhamar megszállították a folyón át a gyárbá.

Később annak a híre keletkezett, hogy a sztrájkolóknak is van hajójuk, mely ágyúval van felszerelve. A hajó neve Spy, s provokálni akarják vele a kocsigyár hajóját, melynek Steel Juen a neve, s mely gépgyáruval van felszerelve. A sztrájkolók hadihajójának hírét eleinte tréfának minősítették, de a Steel Juen személyzete nem így gondolkozik, s midőn meghallották, hogy a Spy a hadi ötvényre lépett, mindnyájan megszótktek. Sikertől azonban hamarosan új személyzetet szerezni.

Gólya az oroszlanok között. A central-parki állatkert gondozói és örei között egy idő óta nagy izgatottság uralkodik. Az izgalom oka Helén, az állatkert büszkesége, aki örvendetes családi eseménynek néz elébe; megjegyezzük, hogy a szőben forgó Helén nem más, mint egy nőstény oroszlan. A szülés ideje még bizonytalan, de a személyzet minden szükséges előkészületet már megtett hozzá.

Williams a bevándorlási otthonokról. Williams bevándorlási biztos ismét nyilatkozott az Ellis Islandről kitiltott bevándorlási menházak ügyében. Szerinte a hatóság meg akarja mutatni a világ, hogy nemcsak deportálni tudnak bevándorlókat, hanem meg is tudja védeni az országba behozására érdemesnek talált bevándorlókat. Kijelentette még, hogy a menházak felelősek abban a tekintetben, hogy a szigeten átvett leányokat hová és milyen helyeken helyezik el.

Az osztrák menházák még sok függőben levő ügyet kell rendezhözni, és épületét az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg át kell alakítani, ha azt akarja, hogy a szigeten újra képviseltesse magát. Ennélfogva még jó időbe kerülhet, míg a szigeten való megjelenését ismét megengedik.

Mi minden van eltiltva Missouriban. Missouri állam törvényhozása erőnek erejével mintapolgárokat akar nevelni lakosából. Aki végignézi a héten életbelép-

tett nyolcvan újabb törvény jegyzékét, boldognak érzi magát, ha nem kénytelen Missouriban lakni.

Itt van egy kis rövid kóstoló abból, hogy mi minden van Missouriban eltiltva:

„A művészből el kell tűnnie minden meztelenségnek. A lapok és folyóiratok kiadói pénz- és fogházbüntetéssel sújtják, ha botrányos híreket közölnek, még akkor is, ha azokat bírósági aktákból merítették.

Egy másik törvény a fegyverviselés tiltja el.

Minden 18 éven aluli fiúnak a dohányzás 10 dollár pénzbüntetés terhe alatt eltiltatik. Aki ilyen fiúnak dohányzó eszközöket elad, vagy ajándékozik, egy százszal bünhődik.

Vadpecsenyét csak az etetik, aki a vadat sajátkezüleg lötte. Eladni, vagy elajándékozni vadat nem szabad. A vadász tehát medvét csak úgy löjjön, ha képesnek érzi magát annak elfogyasztására.

Még sok ilyen böles rendelkezés van felvéve Missouri állam új törvényeibe, melyek hivatali vannak az állam polgárait boldogítani.

Inség McKeesRocksban. A mckees-rocki sztrájkolók körében nagy szükség ütött tanát. A sztrájkolók segélyforrásai kezdenek kiapadni. A rendőrség minden perczben újabb erőszakos kitérésektől fél, s azért megkettőztetett szigorúsággal ügyel a rendre. A sztrájkolók mintegy 30 lövést intéztek a sztrájkortörök a gyárba szállító „Steel Juen” nevű gőzös ellen, de szerencsére senkit sem találtak. A rendőrség szétkergette a kikötőben összegyülekezett embereket.

Szörnyű vád. Toledóban, O., elfogtak egy James Ritter nevű farmert azzal a váddal terhelve, hogy feleségét és kisgyermekét megmérgezte, s azután a kutba dobta őket. A holttesteket a múlt héten egy elhagyott telken levő kutban találták meg a mérgezés nyomaival. Ritter tagadja a tettet, de nem akar bővebben nyilatkozni.

Az amerikai mágnás-házasság vége. A héten érkezett vissza Amerikába Gyziéki orosz grófnő, született Eleanor Patterson, az egykori híres chicagói örökös. A grófnő három évi házasság után elvált férjétől, s kis leányával, a 3 éves Feliciával visszajött Amerikába lakni.

Regényes szökötési kísérlet. A pittsburgi Riverside fogház lakóit regényes módon akarták ezelláikból megszökötetni. Eddig ismeretlen emberek közreműködésével a fogház falai alatt a kintlevő járőrök alagutat ástak, s még csak két nap munká hiányzott a terv sikerültéhez, midőn azt a fogházörök észrevette, s a tervet megfúszították. A fogházban több híres bankár ül, akik nevezetesen bankesások, sikkasztások miatt kerültek oda. A szabadditási kísérlet valószínűleg ezek érdekében történt.

Nagy táncmulatság
A PERTH AMBOY-I MAGYAR RÓMAI KATH. TEMPLOM JAVÁRA
1909 SZEPTEMBER HATODIKÁN, LABOR DAY, A
COLUMBIA HALLBAN.
Belépti díj férfiaknak és nőeknek egyaránt 25 cent. A zenét Lakatos és Jónás világhírű zenekara szolgáltatja.
KEZDETE D. U. 3 ÓRAKOR. FRISS ÜDÍTŐ ITALOK.

HA OLVASNI akar szép regényt INGYEN kap olyant ha erre a címre küld egy kétczentes bélyeget: **RUTIKAY JENŐ**
106 AVENUE B, NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA
KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE
123-5 Street, McKeesport Pa.
Gyógykezelek a saját intézetemben mindennemű betegséget, egy nőknél mint férfiakkal és, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskőbetegséget, rákot, jóállás mellett, operáció nélkül végbélbajokat. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe.
LEVÉLBELI MEGKERESÉSEKBE EMLÍTSÉK A „BEVÁNDORLÓ”-T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

Újabb zavargások Bécsben. Dacára a legutóbbi napokban elterjedt békehíreknek, Bécsben újabb összeütközés történt a csehek és németek között. Ezuttal a németek voltak azok, akik a csehek meg-támadták. A csehek egy bérelt hajóval tüntető felvonulást rendeztek a Dunán. Midőn a hajó indulóban volt, a németek jézekkel illették, majd a „Wacht am Rhein”-t énekelték. Midőn a hajó elment, a németek tömegesen a Práterbe vonultak, ahol folytatták tüntéseiket. A cseh üzletek kirakatait kövekkel bevették. Végre a rendőrség is beavatkozott a tüntetésbe, ami számos sebesüléssel és elfogatással végződött.

Brutális parancsnok. Aradról jelentik, hogy az ott állomásozó 33-ik gyalogezred több tisztje panaszt adott be az ezred parancsnoka, Gerhauser ezredes ellen, hogy ez nemcsak a közlegényekkel, hanem a tisztekkel is igen durván és brutálisan bánik. Számos esetet hoznak fel ennek bizonyítására, amit az egész tisztikar állít. Az eset katonai körökben kinos feltűnést kelt.

Hivatkozás a hazafiságra. Marina tábornok, a marokkói spanyol hadsereg főparancsnoka a kabilokkal vívandó döntő háboru előestéjén hazafias felhívást intézett katonáihoz. Felhívta embereit, hogy bizonyítsák be, hogy érdemes fiai Spanyolországnak és méltó utódai azoknak a hősöknek, akik ötven évvel ezelőtt diadal vitték a zászlót Tetuanba. Igéri, hogy győzelemre fogja őket vezetni, s a hadjárat egyik legdicsőségesebb lapja lesz Spanyolország történelmének.

Kormányválság Dániában. A dán kormány új katonai törvényjavaslatot akart az országgyűléssel megzavartatni, a kísérelt azonban megbukott. A kormány ennek folytán beadta lemondását. Az új kormányt már ki is neveztek, s annak élére Holstein-Ledreborg gróf került.

Uj kormány Venezuelában. Gomez, Venezuela elnöke már kinevezte az új kormányt, mely nagyjából a régi kormány tagjaiból került ki. Az országgyűlést elhalasztották.

Az új Délamerika. A londoni alsóház elfogadta azt az alkotmány-tervezetet, melyet a kormány a délafrikai szövetséges gyarmatok részére tervezett.

Taft és Diaz találkozása. A mexicói külügyminiszter a napokban tette először hivatalosan közhírré, hogy Diaz elnök október havában Tafttal találkozni fog. Taft október 16-án délelőtt 9 óra 40 perczkor fog El Pasoba megérkezni.

Abdul Hamid életunt. A volt török szultán szaloniki-i fogságában életunt lépte meg. Nyakán egy súlyos daganat támadt, mely a lélegzést megnehezíti. Orvosai ezt operálni akarták, de Abdul Hamid vonakodik az operációnak magát alávetni azzal az indoklással, hogy szenvedésének nemskára amugy is vége fog szakadni.

Dhingra kivégzése. Madar Lal Dhingra, az indiai diákot, ki július 1-én agyonlőtte Cuzon-Willye hadnagyot és dr. Lalcaea orvost, kedden reggel a londoni Pentonville fogházban kivégezték. Dhingra ügyét július 23-án tárgyalták, s még ugyanaznap halálra ítélték.

Csak a fogházi tisztviselők és egy pap voltak jelen a kivégzésnél. A fogházon kívül kien néptömeg gyülekezett össze, de indiánok nem voltak közöttük. A fekete zászló felvonása és a fogház harangjának szomorú kongása jelezte, hogy az ítéletet végrehajtották.

Dhingra egy barátja azt mondta, hogy a gyilkos a tettet teljesen ésszel követte el, s hogy a tett szimbolikus tiltakozás volt a brittek indiai uralma ellen.

Dhingra nem mutatott félelmet. A reggelit visszautasította, s nyugodtan, közbömbösen sétált a vesztőhelyre. A halál könnyen és gyorsan következett be.

A hatalmak Krétában. A Kréta szigetéhez kiküldött nemzetközi hajóraj kényszeríteni fogja a krétai kormányzóságot a görög zászló bevonására. A hajóraj angol, francia, orosz és olasz hadihajókból áll.

A dán hadsereg felhőborodást keltett Christensen hadügyminiszter kinevezése, aki a múlt évben egy vesztegetési ügyben erősen kompromittálva volt. Luthen tábornagy, a dán hadsereg főparancsnoka tiltakozása kifejezésül állásáról lemondott.

Békétárgyalás Marokkóban. Marokkóból annak a híre érkezik, hogy a békétárgyalások a spanyolok és kabilok között megkezdődtek. Marina tábornok szeretne egészeági okokból állásától visszavonulni, s mert a további fejleményekért nem akar felelősséget vállalni.

A portugál király házassága. A londoni lapok szerint Manuel portugál király az ősszel teendő angolországi látogatása alkalmával el fogja jegyezni Alexandra hercegnőt, Fife herceg leányát.

Egy anarkhista kivégzése. Barcelonában a héten végezték ki az anarkhisták egyik legfelkeltebb vezérét, Barot a forradalomban való részvétele miatt.

Verekedő ired. Lurgan-ban, Írországban a nemzeti párti ired kövekkel kezdte dobálni a protestánsok egy ünnepi felvonulását. Ebből verkedés támadt, melybe a rendőrség is beavatkozott, de vesztére. Többek közt nem kevesebb, mint 36 rendőr szenvedett súlyos sérüléseket. Az egész város az a benyomást teszi, mintha ostromállapotban volna. Az ablakok mindenütt be vannak verve, s több házat csaknem teljesen leromboltak.

Kuzsma Sámuel
Importált magyar dohányok, szivarok és szivarkák raktára. Hazai pipák, szivarszipkák nagy választékban.
NÉZZEN BE MINDEN MAGYAR EBBE A MAGYAR ÜZLETBE.
156-5 Street, Elizabethport, N. J.

Szegedi rózsza
PAPIKA, LIPTÓI TURÓ, LEKVAR, DIO GOMBA, DABALT MAK EGYEDÜL BAKTARA.
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.
H. Schoenfeld
353-355 E. 82 Street, New York.
MAGYAROK, PARTOLJUK AMAGYART

Magyar fogorvos
Fogházás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig. Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

JOGÜGYI IRODA
KIZÁRÓLAGOSAN HAZAI ÜGYEK ELINTÉZÉSÉRE, KÜLÖNÖSEN TELEK-KÖNYVI ÉS ÖRÖKSÖGÖSEI ÜGYEK RENDEZÉSÉRE. ELKÉSZÍT MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ OKMÁNYOKAT JUTANTOS ARON. AZ IRODA ELEN ALL
DR. VASVÁRY W. JENŐ
OKLEVELES HAZAI ÜGYVÉD, A „BEVÁNDORLÓ” SEGÉDSZERKESZTŐJE.
Levélbeli megkeresések így czimzendők:
BEVÁNDORLO
327 East 13th Street, New York.

SZABÓ LAJOS postamester
CHROME, N. J. és VIDÉKE
EGYEDÜL MAGYAR KÖZJEGYZŐJE.
HAJO- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYÖNKÉ.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legzakartásban elvégzek. Tanácsot és utbaigatást ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Hazai dolgok.

Öngyilkos tanársegéd.

Budapest. Minap éjszaka a Ráday-utca 18. szám alatti lakásán fölébette magát dr. Zirkelbach Antal gyakorló orvos, egyetemi tanársegéd. A harmincznyolcz esztendő, nagytehetségű embert a sértett ambíció kergette a halálba. Kétszer folyamodott az egyetemi tanárhoz, hogy engedjék meg neki magántanári próbaelőadásának megtartását, azonban mindkét ízben visszautasították. Az előttről érzett elkeseredés birta öngyilkosságra a tanársegédet, akinek esete annál tragikusabb, mert menyasszonya van, akit a magántanári képesítés után akart oltárhoz vezetni. Az életunt tanársegédnek orvosi körökben jó neve volt. Tizenkét esztendő töltött dr. Kéty tanár mellett a belgyógyászati klinikán mint tanársegéd. Későbbül egy esztendővel ezelőtt megvált a klinikától és azóta magánpraxist folytatott. Esztendő óta folyton tanult, készült a magántanári képesítő előlásra, mert remélte, hogy annyi évi szakadatlan munka után sikerülni fog ezt a kiütemezett megszerzenie, annál is inkább, mert orvosi szaklapokban számtalan cikket látott napvilágot. A képesítést nem kapta meg. Tovább tanult, két esztendő múlva újul folytatódott, de ismét eredménytelenül. Kérését nemrég utasították vissza, állítólag két ismertevű orvosprofesszor ellenvetésére. Ez a másodszori kudarc végleg elkeserítette. Barátai ajánlották, hogy utazzék el valahová kipihenni az utóbbi esztendő fáradságait, de Zirkelbach nem hallgatott rájuk. Minap délután pedig végleg elszánta magát, hogy megvált az élettől. Barátnője, egy fiatal színésznő, felkereste a lakásán és könyörgött az orvosnak, hogy törvényesítse viszonyukat, vegye el feleségül, már gyermekükre való tekintettel is. Zirkelbach kitérő választ adott. Nem akarta addig elvenni a leányt, míg nem kapja meg a képesítést, a színésznő azonban elhidegülés jelének tartotta a barátja vonakodását és nagy jelenetet rögtönzött. Valószínűleg ez adta meg a végső impulzust Zirkelbach elhatározásának. Este kilenc órakor bezárkózott a szobájába és reggel, szokása ellenére, hét óra után is ágyban maradt. Nyolcz óra felé egy szolga jött érte, hívták valahová. Az orvos szobaleánya bement gazdája hálószobájába, hogy felkelte, de mikor az ágyhoz ért, rémület tanúorvost látott. A szerencsétlenül járt orvost eszméletlenül szállították a kórházba.

Paff és piff.

Budapest. Egy fiatal magyar vegyész lug-, sav- és szódamentes mosóport talált fel, amelyet „Paff” néven hozott forgalomba. Ezt a nevet, valamint egy kék alapon készült rajtot bejegyeztette a védjegyrajstromba. Alig hozta forgalomba a vegyész találmányát, a bécsi Werner Richard et Co. vegyi gyár „Piff” néven hasonló védjeggyel ellátott mosóport készített, amely azonban a magyar találmányhoz képest igen silány minőségű volt. A magyar találmány hirdokosa jelentette a bécsi gyárat védjegybitorlás miatt. A járásbírósg nagymennyiségű bécsi készítményt foglalt le és a bécsi céget védjegybitorlásért 40 korona pénzbüntetésre és 200 korona kártérítésre ítélte. Az ítélet ellen a cég felebelezett.

Felakasztotta a leányát.

Alsósebes. Szebenmegye. A Telmán Jánosné, szül. Román Anna kiment a mezőre, mely időre 7 éves kis leányát otthon hagyta. Közben a kis leány megéhezett, akinek azonban anyja ennyival nem hagyott. A kis leány, hogy éhségét oltsa, a be sem zárt ládából kivett egy koronát és ment az üzlet felé, hogy kenyéret vegyen, csak hogy a koronát elvesztette. Hogy este anyja hazatért, észrevette a korona eltűntét, mire faggatóra fogta leányát, aki be is vallott mindent töredelmesen. Ekkor az anyja zsinget vett elő és egy szegre felakasztotta kis leányát, a kinek sikoltozására azonban még elég jókor berohantak a szomszédok és levágták a kis szerencsétlent. A kis leány élet-halál közt lebeg. Az anyát a csendőrség a szebeni ügyészségre kísérte.

Szerencsétlenül járt urlovas.

Arad. Berényi Imre aradmegyei sörös körorvos és Cárán János urlovas, aradmegyei földbirtokos próbavogást rendeztek Seprősnön, mert a tátralomniczi versenyeke készülnek. Berényit a ló ledobta és elgázolta úgy, hogy a karja és oldalbordi összetörték. A szerencsétlenül járt orvost eszméletlenül szállították a kórházba.

A hitelbank ügye.

Arad. Az aradi hitelbank takarékpénztár, melynek igazgatóját, Szántót, és főkönyvelőjét, Ujházit, letartóztatták, rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy Szántót végkielégítés nélkül elbocsátják és a károkat anyagiilag felelőssé teszik. Elhatározták továbbá azt is, hogy más ezimel tovább is fentartják a bankot és ebből az ebből az aradi pénztintézetekhez fordulnak segítségért.

Elhamvadtt termés.

Arad. Csermő községben kigyuladt egy szerűskert. A nagy szélviharban a tűz gyorsan terjedt. Harminczkét kiszagda egész termése elégett, több eszlógéppel együtt.

Letartóztatott lilomtipró.

Bácsalmás. Daróczy Mátyást egy kilenezéves leány ellen elkövetett erköletelen merénylet miatt letartóztatták és a bácsalmási járásbírósg fogházába kísérték.

A Balaton halottja.

Balatonalmádi. Minap éjjel szerencsétlenség történt. Hirtelen támadt vihar kisdorta a szabad Balatonra Vértesi Weisz Jenőt, Vértesi Weisz Ernő tábornok fiát, aki a legnagyobb valószínűség szerint odaveszett a Balatonba. A vihar este tíz óra felé tört ki. A helyi viszonyokkal ismerősök már előbb mindenkét óva intettek, hogy ne merészkedjenek csónakba. Mégis több társaság nekiindult a Balatonnak, köztük Vértesi Weisz Jenő, aki egymagában szállt egy lélekvesztőbe és messze kievészelt a sik tóra. Hirtelen hatalmas szélvihar kerekedett, amely méterrel magasabb hullámokat hajtott a tulsó part felé. Rövid fél óra alatt a vihar orkánná fajult, amely egyfolytában dübörgött egész másnap déltán hat óráig. Vértesiek az éjjeli órákban vették észre, hogy a fiu kimaradt. A révhöz siettek, ahol a csónakmester azt a felvilágosítást adta, hogy a fiu lélekvesztőn egyedül ment ki a Balatonra. Az egész éjszaka aggodalmas várakozással telt el és amikor a fiu reggel sem tért vissza, mozgósították az egész partvidék összes csónakjait és telefonoztak valamennyi fűrdőtelepre. Másnap déltán sikerült megtalálni Siófoktól nem messze az eltűnt fiu ósónakját. Az összerongált csónak fenekén találták a fiu ruháját és cipőjét. Bizonyosan uszva

próbált visszamenekülni Almádi irányában a partra, amikor látta, hogy a csónakot kifelé hajtja a vihar, de a hullámokkal nem üdött megbirkózni. Vértesiek iránt általános a részvét.

Nagy tüz.
Békés. Minap reggel 9 órakor Stern Herman kereskedő háza kigyuladt és az erős szélvihar a szikrákat a város minden irányába széthordta. A tüz a negyedik kerületben támadt, hol 14 ház, a harmadik kerületben 6 ház pusztult el. A tüzet még nem sikerült lokalizálni, bár az oltásban részvesz az egész község lakossága is, a csabai katonaság és tültóság. A tüz a község minden részében pusztít s számos ház áll lángokban. A kár eddig is igen nagy. Oltás közben többen megsebesültek.

Meghalt a felesége után.
Debreczen. Huszár Mihály debreczeni pintérmester, aki Szatmár közelében a jözeffházi tanyán dolgozott, afeletti bánatában, hogy felesége egy hónappal ezelőtt meghalt, kezén az erőt felvágta s azután beleugrott az elhagyott mezei kutba, ahonnan holtan huzták ki.

Hadnagy és fuvaros.
Debreczen. Az itt állomásozó 3-ik honvédelgyalozred Székelyhídon gyakorlatot tartott. Debreczenbe visszament, Nagyféle község határában egy keskeny domboldalon haladt az oszlopokba tagolt katonaság. A keskeny uton szembe jött a katonákkal Erdélyi Imre fuvaros, aki ügyet sem vetve a honvédekre, tovább vágatott a keskeny uton, miközben két honvédet el is ütött. Szénásy hadnagy rászólt a fuvarosra, hogy vigyázzon amerre hajt s ne vágasson olyan eszevesztéssel, azonban Erdélyi nem hallgatott a figyelmeztetésre és ismét elgázolt több honvédet. Szénásy hadnagy látva, hogy Erdélyivel nem boldogul s a katonák testi épsége komoly veszélyben van, kardjával végigvágott rajta és megsebesítette. Erdélyi elkapta a kardot és négy ujját összevágta. Súlyos sérüléssel vitték a debreczeni kórházba, a hadnagy pedig jelentést tett az esetről az ezredparancsnokságnak.

Visszaállított apácarend.
Eperjes. Vályi János dr. eperjesi gör. kath. püspök husz éves püspöki jubileuma alkalmából elhatározta, hogy visszaállítja a gör. kath. egyházban a nőneveléssel foglalkozó apácarendet, mely ezétra saját pénztárából 400.000 koronát adományozott.

Gyilkos villámcsapás.
Gajár. Pozsonymegye. Kosek Pál gazdát a pajtából kijövet a villám agyonsújtotta; a kritikus pillanatban mellette haladt anyósa, kit a villám csak a földre sújtott, de egyéb baja nem esett.

Hírhedt kivándorlási ügynök halála.
Kassa. Minap reggel halva találták főutcai lakásán Albersz Oszkár volt kivándorlási ügynököt, aki évekkal ezelőtt gavaléros költelezési módjával általános feltűnést keltett. Akkor nagy rejtély födte, hogy honnan veszi a rengeteg pénzt. Később kiderült, hogy titokban kivándorlást közvetít. Kassáról annak idején külföldre ment. Kivándorlási ügynökségét két évi börtönt is ilt Ratiborban. Nemrég a fővárosi lapok is közölték, hogy Trenesén tájékán a vonatot megmérgezte magát. Akkor megmentették az életnek. Mostani hirtelen haláláról különböző hírek kerültek forgalomba, de a boncolás kiderítette, hogy agyszélhűdés érte. Az egykor dugszagdag gavalér életü kivándorlási ügynököt Kassa város költségén temették el.

Kirabolt ékszerüzlet.
Lippa. Minap éjjel ismeretlen tettesek betörték Tomín Győző ékszerész üzletébe és elvitték az összes arany és ezüst ékszeret. A Wertheim szekrényt azonban nem tudták feltörni. A esendőrség czigányokra gyanakszik.

Rablőgyilkosság.
Lőcse. A szepesbéli országoton rablőgyilkosság történt; öt utonálló kirabolt és azután agyba-főbe vert egy házaspárt. Az asszony belehalt a seibe, ellenben a férj állapota nem veszélyes. A rablőgyilkosokat üldözik.

A bika áldozata.
Nagykálló. Szabolesmegye. Borsi István gulyást a gulya felbőszült bikája szarvára kapta és annyira megsebezte, hogy felépüléséhez nines remény.

A lövőpetri-i hitvesgyilkosság.
Nyiregyháza. A nyiregyházi vádtanács most foglalkozott az ügyészségnek Roth Albert földbirtokos hitvesgyilkossági bűnyében beadott vádiratával. A vádtanács Kozma és Pojka eselőlányokkal szemben elejtette a bűnpártolás vádját. Roth vádlottal szemben pedig a vizsgálat kiégésztését rendelte el abban az irányban, hogy az orvosságot hozó eselű ugyanakkor a saját felesége részére milyen orvosságot hozott.

Elhunyt czigányprimás.
Sátoraljaihely. Lukács Károly híres czigányprimás, a zemplénygyei mágnásvilág kedvence, az itteni kózkórház elme-

Kamatozó részvények.

Utah arany és rézbánya

MÁR MOST FIZET A RÉSZVÉNYESEKNEK TIZENKÉT SZAZALÉKOT

Aki részvényeket vesz,

MINDEN HÓNAP 15-ÉN MEGKAPJA JUTALÉKÁT. — EGY RÉSZVÉNY ÁRA EGY ÉS EGYTIZENHATOD DOLLÁR.

Aki most vesz,

— MÁR SZEPTEMBER 15-ÉN SZAZALÉKBAN RÉSZESÜL. —

Vegyünk hamarosan, mielőtt a részvények ára emelkedik.

A UTAH ÁLLAMBELI ARANY-ÉS RÉZBANYATÁRSASÁG Utah állam leggazdagabb nemesfém-tartalmu bányáit birja, szivesen küldünk mindenkinek tervrajzot a bányákról. A társaság nyolczszáz akeren feüli területet nevez a magáénak s a tervrajzból nemcsak a bányákat, de ezeknek kiaknázási módját is látni fogja. Megmutatja a tervrajz a főlagutat, mely az erek kettejét átszeli, amelyekről Breckon mérnök azt mondja, hogy az egyik egymillió dolláron felüli fémét tartalmaz. A társaság ezt a fémét a lehető legnagyobb gyorsasággal az olvasztóba szállítja és a szállítási alkalmatosságainál fogva tonnáknint öt dollár t takarít meg.

Bebizonyíthatjuk

HOGY A RÉSZVÉNYEK JELENLEGI ÁRUKNÁL TÖBBSZÖR ÉRNEK, HOGY AZ OSZTALÉKOK NEMOKÁRA EMELKEDNI FOGNAK S HOGY A RÉSZVÉNYEK ÁRA IS JÓVAL EMELKEDNI FOG.

Aki részvényt vesz, feltétlenül megduplázza a pénzt.

IRJON MINDJÁRT RÉSZLETEKÉRT. IRHAT MAGYAR NYELVEN IS.

EZ A CZIM:

Edward E. Richards & Co.

44 Broad Street, New York.

TELEFON: 3155—56 Broad.

MAGYAR OSZTÁLY VEZETŐJE: TENNER GYULA.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000. Beszélnek magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. K. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTEJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.

BETÉTEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÖLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrovidebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levelileg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.

Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.

SCRANTON SAVINGS BANK

120 és 122 WYOMING AVENUE, SCRANTON, Pa.

Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.

ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI LEGRÉGI B TAKARÉKPENZTÁRA.

Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban. Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizet. BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCZIG NYITVA.

Alapított 1897-ben. Telefon: 176 Melrose.

MANDEL és ILKOVITS

BANKHAZA

374 ALEXANDER AVENUE, NEW YORK.

Közjegyzői iroda. Tüz- és élet-biztosítás.

Hajó- és vasuti jegyek. Pénzküldés.

FORDULJANAK BIZALOMMAL A BRONXI MAGYAR BANKHOZ.

gyógyosztályán meghalt. Közadozásból összegyűlt pénzen temették el. Temetésén sokan voltak jelen. Lukács Károlyt annak idején sokat emlegették Budapestén egy viszonya kapcsán, amely őt egy általánosan ismert exaltált természetű elvált báronéhoz fűzte.

Féltékeny kocsi.
Sátoraljaihely. A minap halálos szerelmi dráma történt. Kiss Ferencz kocsis féltékenységből agyonzurta Lepták Gyulát, egy fiatal legényt, aki szörnyethalt. A gyilkos kocsis azután öngyilkosságot akart elkövetni, ez azonban már nem sikerült. A esendőrség Kiss letartóztatta.

Aki belső kényszerből gyilkol.
Szamosujvár. Dös város határában, az ugynevezett „Fűrésztelepen”, vérben fetengve, önkivületi állapotban találták Brágye Simon 63 éves jómódu parasztgazdát. A esendőrség a nyomozatot azonnal megindította és csakhamar le is tartották Varga János szamosujvári kö-

műveslegényt, aki a véres tett színhelyétől alig pár kilométernyi távolságban bolyongott egy véres bottal a kezében. A letartóztatott körmives rövid vallatás után töredelmes vallomást tett, beismerte, hogy az öreg gazdát két botcsapással leterítette. Gyilkosságának nem tudja határozott okát adni. Állítólag egy érthetetlen, elentállhatatlan erő készítette őt arra, hogy lecsapjon Brágya Simonra. Ugyanis pár perczel a gyilkosság előtt a vasutchoz indult, hogy haza utazzon. Szamosujvárra, de utközben egy régi haragosával találkozott, akivel összeveselkedett és akinek a fejére szintén két esepást mért, mire az futásnak eredt. Varga ezek után nem ment haza, hanem visszatért a városba és egy koresmába, Marosán Timofte barátjával együtt bepálinkázott. Majd mind a ketten a Szamos folyó hidján keresztül a Fűrésztelepre indultak. Utközben Varga elbeszélte kalandját és mikor megpillantotta a esendesen feléjük közeledő Brágyát, botot emelt és e szavakkal:

nda, hogy
észszel kö-
sus tiltako-
ellen.
et. A reg-
godtan, kö-
A halál
tt be.
réta szige-
óraj keny-
ányzóságot
hajóraj an-
dihajókból
A dán had-
ást keltett
kinevezése,
ési ügyben
Luthen tö-
aranesnoka
aról lemon-
Marokko-
a béketár-
ok között
k szeretne
szavonulni,
nem akar
A londoni
agály király
látogatása
Alexandra
át.
Barcelona-
narkhisták
Baro-t a
miatt.
Iroszág-
ekkel kezd-
gy ünnepi
és támadt.
tkozott, de
kevesebb,
os sérülése-
nyomást te-
volna. Az
k verve, s
romboltak.
uel
szivarok
ai pipák,
stokban.
MAGYAR
LETBE.
ort., N. J.
ozsa
KVAR, DÍÓ
GYEDUL
NYBEN.
New York.
MAGYART
VOS
l. Biztos
KERN
W YORK.
közt. —
esti 8-ig.
n. 1-ig.
TELEK-
EN NE-
EN ALL
TÓJE.
ork.
KE
gedélyezett
k. CZIM:

— Látod, így vágtam meg jó magyarosan a régi haragosomat, — kettőt ütött a farkos bottal az öreg paraszt koponyájára.

Brágya Simon szó nélkül összeesett és pár perc múlva meghalt. A gyilkos kömülegényt, aki szerencsétlen áldozatát azelőtt sohasem látta, átkísérték a dési ügyészség fogházába.

Leégett fűrésztelep.

Szászrégen. Minap hajnalban kigyuladt a Goldfinger—Teplánszky-éző fűrészgárya. A tűz igen gyorsan terjedt tovább. Lokalizálásra a roppant nagy forróágban gondolni sem lehetett. A szászrégeni tűz-őrség kénytelen volt segítséget kérni a marosvásárhelyi tűzoltóságtól, ahonnan egyszermind katonaságot is küldtek. Az őltás azonban mindennek dacára sem sikerült. A gépház és melléképületek földig leétek. A tűz még tart. A kár eddig százezer korona.

Hét éves testvérnyikos.

Szeged. Tanács Pál királyhalmi tanyaigazda hét éves Imre nevű fia agyonlőtte 3 éves kis öcsését, ki rögtön meg is halt. A kis gyilkos valahogyan hozzájutott atyja forgópisztolyához, melyvel játszani kezdett, majd öcsésére szőtt:

— Állj oda, majd lelőlek!

A gyerek bátyja elé állt és a következő pillanatban a golyó megölte. A szegedi ügyészség megindította a vizsgálatot.

Párbaj bicskával.

Szeged. A város határában különös párbajt vívtak Kotokán András és Virág József szentmihálytelki legények. Tánc közben egy leány miatt összeveszték s úgy egyeztek meg, hogy a koresma előtti téren bicskával párbajt vívnak. A párbaj a falu népének szemlélésére meg is kezdődött és irtózatot véget ért. Hosszu viaskodás után, amikor már mindketten számos sebből véreztek, Kofokán Andás hatalmas vágással fölmetszte Virág Józsefnek a hasát. Az iszonyattól elkábult nézők csak percek múlva merték a porból felemelni a halálra sebzett legényt. Kotokán András, aki a fején szenvedett sérüléseket, szintén haldoklik.

Mikor a gépész szörök.

Szentes. Szentesről Szolnokon át Budapestre igyekezett egy fővárosi uriember az elmúlt hét legforróbb délutánján. Mostanság még a gyorsvonaton is kín az utazás, hát még motoroson. Már pedig a fővárosi uriembert ez vitte Szolnok felé. Epeztette is a szomjuság a 3 órán át tartó ut folyamán. Sz. állomásnál aztán még meg is éhezett; úgy érezte, hogy nem bírja tovább. Pedig Sz.-nél hiába szállt le: vendéglő nem volt. Nagy-nagy keservében odament hát a motoros gépészhez:

— Meddig áll itt a vonata, gépész ur?

— Szóltat a mi hősünk hozzá oly módon, mintha legalább is a bécsi gyorsvonat gépészeivel beszélne. A megtiszteltetés láthatólag jól esett a „vonat gépészenek”, aki szívesen felelt:

— Bizony csak tíz percig.

— És mennyire van ide a falu koresmája?

— Tizenöt percnyire.

— Eszerint én nem mehetek el oda egy kis harapásra, no meg egy kis sörre?

— De nem ám, mert úgy itt marad az ur, hogy no!

— Kár, kár, — pislogott ravaszul a pesti ember. — Mert hát úgy gondoltam, hogy de jó is lenne a gépész ur társaságában egy kisit elsőörözgetni.

— Mond valamit, — kapott a szón a gépész. — Várjon csak, — és ezzel a gépész leszállt a géperől és végignézett az utakon. Azt nézte, nincse veszélyes elem a motoros utasai között. Nem volt. Csupa jámbor esongrádi ilt rajta.

— Menjünk hát, — mondta a gépész ur a világ legtermészetesebb hangján.

— És csak néztek a motoros utasai, mint baktak a falu felé az elegáns pesti és a szurtos gépész. De bezeg bszankodtak, hogy jó félórásig hiába várták vissza őket. Ennyi lett a tíz percéből az evés és a sör mellett. Mondanunk se kell, hogy a pesti a legnagyobb nyugalommal evett, ivott, mert hát a gépészen a legjobb biztosítékát látta annak, hogy a motor, az vár. De hogy a motoros utasai felháborodásukban meg nem követték őket, azt csak annak köszönhetjük, hogy a gépészre, ha késéssel is, mégis csak szükségük volt.

Szerencsétlenül járt munkás.

Szombathely. A sárvári selyemgyárban Lakatos Béla villanyszerelő a villamos vezetékek átszerelésével foglalkozott, miközben a felső huzal elszakadt. A szerelő kezével akarta elkapni a leeső huzalt, de amint kezével hozzáért, az erős feszültségű áram úgy megütötte, hogy félóra múlva meghalt.

Közég veszttség gyanuja alatt.

Tótróna. A minap egy mézárós levágott egy tehenet, melyet kimért a közég lakosainak. Most kitudódott, hogy a tehen gyanus tünetek közt betegedett meg, mert a tavaszszal egy veszett kutya megmarta. A hatóság nyomozást indított és eddig is 30 személyt küldött a budapesti Pasteur-intézetbe.

Tömeges megbetegedés a hústól.

Ungvár. Dengláz községben e napokban egy Friedmann nevű egyén egy boronyut vágott le s annak húsát előzetes vizsgálat nélkül a közég lakosainak eladta. Rövid idő múlva azok, akik a hústól ettek, rosszul lettek, sőt az egyik mérgezés tünetei között el is halt. A rendőri és a törvényszéki vizsgálat azonnal megindult és megtudjuk, vajjon vétkes gondatlanság, vagy szándékosság forgott-e fenn e szomorú esetenél. A falvakból becsémpézett hús, amely bár olesőbb, nagy veszedelmeket rejt magában azért, hogy az rendszerint húsvizsgálat nélkül kerül titokban forgalomba s így az egészségre nézve veszedelmes következményeknek van kitéve a fogyasztó közönség.

Vesztett macska áldozatai.

Vasád. Mihajlovics Dusan felsőkebeli koresmáros 10.000 koronára biztosította Zsivána Lyubieza oldalági rokonát. Most aztán Zsivána tüdővész következtében meghalt, holott Stein közösi orvos bizonyítványa szerint szerve baja nem volt. A vizsgálat kiderítette, hogy Mihajlovics egy eddig ismeretlen egészséges nőt vizsgáltott meg az orvossal tüdővész rokona helyett.

Csalás életbiztosítással.

Zombor. Mihajlovics Dusan felsőkebeli koresmáros 10.000 koronára biztosította Zsivána Lyubieza oldalági rokonát. Most aztán Zsivána tüdővész következtében meghalt, holott Stein közösi orvos bizonyítványa szerint szerve baja nem volt. A vizsgálat kiderítette, hogy Mihajlovics egy eddig ismeretlen egészséges nőt vizsgáltott meg az orvossal tüdővész rokona helyett.

Magyarország és a trónörökös.

A „Pesti Hirlap” egy vezércikke.

A németországi lapok mindig szívesen közölnek olyan cikkeket, amelyek Magyarországra nézve kellemetlenek s nem első eset, hogyha reánk valami kellemetlen újság adta elő magát, azt rendszeren valami németországi lapból tudtuk meg. Most legújabbán egy drezdai lapból azt kell megtanulnunk, hogy jövődó uralkodónk nézete szerint „a magyaroknak katonai és gazdasági pénzügyi téren további nemzeti engedmény nem teendő.”

Tulajdonképpen semmi új dolgot nem tartalmaz a drezdai lap közlése, mert hiszen mi ismételtén megirtuk már Ferenc Ferdinánd főherczeg rideg elutasító álláspontját minden magyar nemzeti követelménnyel szemben. Uj és kellemetlen csak az a dologban, hogy Németországon keresztül támadnak minket a trónörökös környezetéből, mert az kétségtelen dolog, hogy ez a ezikk a trónörökös környezetéből származik s tulajdonképpen nem egyéb, mint válasz a magyar lapokban a trónörökösre romániai látogatása alkalmával írott cikkekre s mivel mi is ismételtén foglalkoztunk jövődó uralkodónk személyével és politikájával, még pedig a lehető legrokonszenveseb hangon, magunkra is vehetjük a drezdai „Neueste Nachrichten” közleményét, amelyben azt írják, hogy Ferenc Ferdinánd nem érez gyűlöletet Magyarországra iránt. Ellenben határozott idegenkedést mutat bizonyos politikai methódus iránt, amelyet a magyarországi uralkodó körök esztendő óta a koronával és a monarchiával szemben gyakorolnak. Kifogásolja azt is, hogy a magyar pártvezérek a koronára állandó nyomást akarnának gyakorolni, hogy a közös intézményeknek lépsről-lépésre való föladására kényszerítsék. A trónörökös nem akarja lazítani Magyarországot Ausztria között a köteleket s a katonai téren azért nem akar nekünk nemzeti engedményt adni.

A gazdasági és pénzügyi téren való lazítása a két állam kötelekének nézete szerint Magyarországot fenyegetné gazdasági katasztrófával.

Ez a trónörökös véleménye és ebben nem az ő ellenszenvé nyilatkozik meg Magyarországgal szemben, hanem éppen ellenkezőben. Magyarországot legelőbevágóbb érdekeit a legjobb akarattal kívánja tekintetbe venni.

Eppen az a szomorú dolog, hogy ilyen véleménye van Ferenc Ferdinánd főherczegnek. Ez a makacs véleménye ugyanis nagyon emlékeztet II. József császárra, aki szintén boldogítani akarta a magyar népet azzal, hogy germanizálni akarta és el akarta venni összes nemzeti és alkotmányos jogainkat.

Ha ebben nyilatkozik meg a trónörökös szeretete Magyarországgal szemben, hogy ölelő karjaival meg akar fojtani bennünket, akkor köszönjük szépen ezt a szeretetet. Arra kérjük a fenséges urat, hogy még mielőtt a magyar trónt elfoglalná,

A BEVÁNDORLÓ

szíveskedjék megismerkedni Magyarországot viszonyával és gazdasági érdekeivel, mert végre is hogy mi áll a mi érdekekünkben, azt inkább lehet Budapesten megtanulni, mint Bécsben vagy Prágában.

Azzal az okoskodással, hogy az uralkodó a nép érdekében cselekszik, indokolni lehet a legteljesebb abszolutizmust is, sőt a világ minden despotája Nerótól az oroszok czárjáig, a haza és a nemzet érdekeivel mentette a legkegyetlenebb kormányzást is. Ez olyan bő köpenyeg, amely alá mindig elfér az abszolutizmus.

Tehát a német újságnak a cikkkét nem annyira megnyugtatósnak, mint inkább ijesztőnek és fenyegetőnek tekintheti a magyar közvélemény!

Szeretjük az olyan embereket, akiknek van egyéni véleményük, mert ez azt mutatja, hogy gondolkodni szoktak; ellenben az okossághoz az is hozzá tartozik, hogy az ellenvéleményt is meghallgassa valaki és esetleg a mások véleményét is helyesnek fogadja el, mert aki minden körülmények között görcsösen ragaszkodik a saját eszméhez, annak fixa ideái vannak és ez már kóros tünet, uralkodónál pedig veszedelmes az egész országra.

Modern uralkodóknak meg kell azt szokni és tanulni, hogy a saját véleményüket ne erőszakolják reá mindig a népekre, mert ezeknek az akarata a fő és nem az uralkodóké. Végre is nem ezek vannak az uralkodóért, hanem az uralkodó van a népért és egyetlen ember nem kényszerítheti reá a véleményét az alattvalóira, ha ezek a vélemény által magukat megkárosítva érzik.

Ugy látszik, jövődó uralkodónk úgy akar velünk elbánni, mint a rattler-kutyával a gazdája. Meg akar minket esonkítani s el akarja velünk hitetni, hogy ez szép és jó dolog. Hát hitessék el a rattler-kutyával, mikor a farkát levágják, hogy ez neki szép és jó. Így nem fogja velünk elhitetni a trónörökös sem, hogy Magyarországot érdekeit szolgálja akkor, midőn se „katonai, se gazdasági-pénzügyi téren további nemzeti engedményeket nem akar adni.” Egy dolgot azonban elfelejtünk, még pedig úgy látszik, szándékkal felejtünk el az uralkodók, azt, hogy nemcsak nekik van akarata, hanem a népeknek is és ha Magyarországnak nem engedélyeznek semmiféle vívmányt se katonai, se gazdasági téren, akkor a magyar nemzetnek is jogában áll az, hogy megtagadja az uralkodónak a katonát.

Általában véze nagy hiba, hogy még a politikai frazeológiában is használjuk ezeket a szavakat: „vívmány”, „engedmény”, stb.

Végre is az udvar aztán elhiszi, hogy amikor a nemzet szemben csak kötelességüket teljesítik, akkor ők „engednek” vagy „vívmányt” adnak. Mint hogyha a világ mindenféle jogának örökösei, kizárólagos tulajdonosai az uralkodók lennének s nem volna minden jónak, erőnek és jognak forrása maga a nemzet. Azért, mert a magyar nemzet olyan loyális és annyira hü a dinasztiahoz, hogy nincsen Magyarországon még egy köztársasági párt sem és hogy se a sajtóban, se a politikai pártokban nincs semmiféle komoly antidinasztikus áramlat, elhiszik a Habsburgok, hogy Magyarországon nincs se népakarat, se nemzeti jog és a királyoknak nincs is alkotmányos kötelességük. ők csak „engedélyeznek”, ha nekik tesszük.

Jó lenne közjogi kis kátét csinálni a Habsburgok számára, hogy tanulják meg a magyar törvényeket s egyáltalában jó lenne egy kis kézikönyvet csinálni az uralkodás tudományáról és művészetéről kezdő trónörökösök számára.

Nagy hiba a Habsburg családban, hogy ennek sarjadékait majdnem kizárólag csakis katonai nevelésben részesítik s ezért a műveltségük is nagyon egyoldalú. Azt hiszik a főherczegek, hogy minden politikai kérdést is katonásan ketté lehet vágni. Ez pedig nagy tévedés, amelynek az árát nemcsak a nemzet, hanem ők maguk is megadhatják.

Nézzek körül a művelt államok uralkodó családjaiban, a német, angol és olasz uralkodó családok tagjai igen erős polgári nevelésben részesülnek, hogy össze tudjanak olvasni nemzetük életével, hogy össze tudjanak olvasni az adófizető polgárok szellemével.

Ugy a német, mint az angol és olasz uralkodóknak nagyon sok jó polgári vonásuk van. Ma már ezivilizált államban nem lehet egy uralkodni, hogy a trónnak akár a birtokosa, akár örököse folyton azt mondogassa: „ezt akarom, ezt nem akarom, ezt engedélyezem, ezt nem engedélyezem.”

A nép milliói is öntudatra ébredtek, tudják már, hogy ők is emberek és nem birkanyáj, amelyet hajítani és nyírni lehet.

Különösen azt tanulja meg a mi trónörökösünk, hogy a monarchia tekintélyéhez, amit minden fölé helyez, szükségés

Alapított 1882.

Legelső magyar bankház.

Hugo Lederer's BANK OF EXCHANGE

55 AVENUE B, 4-IK UTCZA SARKÁN, — NEW YORK.

PÉNZT legbiztosabban és leggyorsabban küld haza az ó-hazába. Minden magyarországi takarékpénztárral összeköttetésben van.

HAJÓJEGYET elad az összes hajóvonalakra a legjobb és leggyorsabb hajókra a hajótársulatok által megállapított eredeti áron.

KÖZJEGYZŐI osztályában olcsó díjazás mellett hazai ügyeket pontosan elintéz. Okmányokat konzultátsilag hitelesített.

HUGO LEDERER, 55 Ave B, NEW YORK

LILIOM CREMET ES SZAPPANT

RÓTH SAMUEL-félet

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a narhat, friss és tiszta lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden néven nevezendő arczisztatálságot legrovidebb idő alatt az arczról levez. Kapható RÓTH SAMUEL gyógyszerárban, a „MEGVALTO”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MÁSODIK AVE., A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.

Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

MINDEN ESTE ELSŐRANGU ZENEKAR.

Magyarországnak belső ereje is s ha nem „engedélyezi”, hogy Magyarországot politikai és gazdasági tekintetben erős magyar nemzeti állam legyen és folytonos villongás foglalja el a magyar nemzetet, ez nem fog használni a monarchiája tekintélyének, sem az ő trónbiztonságának. Ez a válaszuk — Drezdába.

Az új sah.

Ujságíró beszélgetése a perzsák urával.

Moszkvából jelentik: Egy itteni lap teheráni levelezője a Kamerati kastélyban beszélgetést folytatott az ifjú sahhal, amelyről a hirlapíró a következőképpen nyilatkozik:

— A palota terraszán egy feketeszemű, okos tekintetű, igen rokonszenvesnek látszó ifjú fogadott. Fehér ruhába volt öltözve és a fején briliáns diadém ragyogott. Szeretreméltóan mosolyogva jött elem, kezét nyújtotta s azt kérdezte tőlem:

— Nos, mit írnak az ujságok?

Ezt a kérdést nagyon sokszor intézi a környezetében levőkhöz is és tanítóit is mindig nógatja, hogy fordítsák le neki az ujságokat. A fiatal sah azt a benyomást tette rám, hogy korához képest szellemileg nagyon kifejlődött és helyzetével teljesen tisztában van. Szavai öntudatosak és meggyőződésszerűek, ami gondos neveltetésének tulajdonítható. Minden perzsa trónörökösöt államférfiak vesznek körül, akik már ifju korában beavatják a politikai és pénzügyi kérdések titkaiba. Mikor a sahnak trónralépése alkalmából szerencsekívánataimat fejeztem ki s megmagyaráztam, hogy népe mily lelkesedéssel és várakozással kíséri a trónváltozást, így felelt az ifju fejedelem:

— Én szeretem népetem és reményelem, hogy környezetem segédkezet fog nekem nyújtani áhhoz, hogy megértessem tiszta szándékaimat. Biztosítom önt, hogy atyám nem oka annak a szerencsétlenségnek, ami népetem érte, inkább tanácsosait lehet hibáztatni. Azután megkérdezte tőlem a sah, hogy olvastam-e a medsilí lehető gyors összehívására vonatkozó határozatot.

— Ez az én művem — tette hozzá és e szavakat különös hangnyomattal, büszkén ejtette ki.

Beszélgetésünk ideje alatt távolról lövések hangzottak. A sah egy pillanatil sem nyugtalankodott, csak utasítást adott arra nézve, hogy tudakolják meg, honnan eredtek a lövések; azután folytatta a beszélgetést. Szerkesztőségem nevében aztán átnyújtottam az ifju sahnak Puskin össze-gyűjtött műveit, és a „La Roussa” ezimű atlasz iranzia díszkiadását. Nagyon megköszönte az ajándékot és kijelentette, hogy a szerkesztőségnek táviratban fog érte köszönetet mondani. Távozásomkor az ifju uralkodó erősen megszorította a kezemet és e szavakkal vonult vissza:

— Kérem fejezze ki köszönetemet mind-azoknak, akik velem rokonszenvennek igyekezni fogok, hogy méltó legyek mindenkinek a rokonszenvére.

I. A. GAREE

1064 MARKET ST., WHEELING, W. Va.

Tiszta Rye és Bourbon whiskey, kitünő borok, gin, cognac, rum, kümmel, törköly, szilviorium és minden más ital. A LEGJOBB MINŐSÉGŰ PALACZ. KOZOTT WHISKEY KVARTJA 80 CENTTŐL EGY DOLLÁRIG.

— Sör nagyban való eladása. —

Olvasóinkhoz.

Tisztelettel figyelmébe ajánljuk a magyarországnak, hogy az alábbi urak vannak a Bevándorló képviselőlelve megbízva. Előfizetési és hirdetési díjakat csak ők vehetnek fel és nyugtázhatnak a nevükben.

Utazók:

PASZTOR BÉLA ur Pennsylvania államban,
SZEKENYI ANDRÁS ur Michigan és Ohio államokban,

FEHER JENŐ ur Ohio és Connecticut államokban,

FABÓK VINCZE ur New Jersey államban,

KOSZTRUB N. FERENCZ ur Illinois államban.

RÉNYI JENŐ ur Connecticut államban.

Helyi képviselők.

PENNSYLVANIA ALLAMBAN:

GYÖRFFY LAJOS ur Audenried,
KOLESZÁR ISTVÁN ur Connellsville,
KUZDÉNYI ALADÁR ur Greensburg,
TAKÁCS JÁNOS ur McKeesport,
PAPP MIKLÓS ur Rankin,
CZIRÁKY ANTAL ur South Bethlehem.

NEW YORK ALLAMBAN:

SZTANKAY BÉLA ur Buffalo,
TAKÁCS ISTVÁN ur Poughkeepsie,
TORHÁN JÁNOS ur Yonkers.

NEW JERSEY ALLAMBAN:

TÓTH PÁL ur Passaic és környéke,
TÓTH BÉLA ur Trenton,
CSEHI MIHÁLY ur Flemington,
GYURKOVITS JÓZSEF ur Alpha.

ILLINOIS ALLAMBAN:

GUTMAN I. és TÁRSA urak Chicago,
MOLNÁR BERTALAN ur East St. Louis.

CONNECTICUT ALLAMBAN:

BALOGH ISTVÁN ur Torrington.

OHIO ALLAMBAN:

PAMUK ISTVÁN ur Parlett,
TIPPMAN BÉLA ur Columbus.

A HALOTT ELBESZÉLÉSE.

Regény az amerikai életből.

„A Bevándorló” számára angoltól fordította: Ligeti Imre.

(Tizenegyedik folytatás.) A többi nem hallottam, de azt tudtam, hogy az én szavaimat, s az orvos választásán többet meghallották. Némelyeknek szemeiben a részvét kifejezését láttam. Miss Hollister oda sem hallgatott dr. Hale felkérésére. A csodálkozás kifejezése jelent meg arcvonásain, s kutatólag nézett reám. Dr. Hale megfogta karját.

—Jöjjön, — ismételte a ház ura, s a türelmetlenség kifejezése volt érezhető hangjában.

Miss Hollister dacosan fordult el. Valaki megérintette karomat.

— Azt hiszem, uram, hogy mi már találkoztunk azelőtt.

A beszélő Freydel tanár volt.

Zavarodottan néztem körül. A vendégek az a kis csoportja, mely az imént közelünkben állott, szétszórt. Én és a tanár egyedül maradtunk.

—Az ön nevére nem emlékszem tisztán, de ha csak nem vagyok valami roppant közelmű, ön valamikor hallgatón volt azokon az előadásokon, melyeket a...

—Nevem Fairfax, — szakítottam félbe halkán.

—Oh, igen, — Fairfax. Itt lakik most?

—Igen, — feleltem röviden.

—Emlékszik még rám?

—Hoztam.

—Igen, — feleltem. — Még emlékszem eszevesztésünkre az egyetemen, amely a jogra és vegyészetre vonatkozott.

A professzor mosolygott.

—Igaz, igaz. Tökéletesen emlékszem most önműre. De megbocsát, ha kérdezem, hogy ön vajon bajban van-e most, — hogy megmondaná-e nekem, hogy miért van itt?

Mig beszélt, areza rendkívül komoly kifejezést öltött fel, s oly élesen nézett rám, hogy kénytelen voltam eltakarni arcomat.

—Mint régi barát óhajtottam ezt a kérdést intézni, — folytatta a professzor.

—Igen, bajban vagyok, — feleltem.

Szünet.

—Nos? — kérdezte a tanár.

—Ez az egész, — mondtam.

—Fairfax, Fairfax, — mormogta a tanár mintegy önmagában beszélve. — Igen jó emlékező tehetségem van nevek tekintetében, de emlékeztem szerint a Fairfax név nem illik önre. Van egy távoli rokonom, akit Fairfaxnak hívnak, s ha ön régi találkozásunk alkalmával azt mondta volna, hogy Fairfaxnak hívják, akkor felkerítem volna, hogy mondjon el valamit családjáról.

Kezet vállaimra tette, s folytatta:

—Nyilvánvaló, hogy önnek valami oka van arra, hogy engem félrevezessen. Önnek erre joga van, mert én talán tulságos vallatód-módban beszéltem önrel, s mert elismerem, hogy mindenkinek joga van arra, hogy megőrizze titkait. De a valóság az, hogy bizonyos cél érdekében szeretném megnyerni a barátságát valakinek, aki az intézetben lakik. Azt képzelm, hogy mi talán segíthetnek egymást. De...

Amint arczába néztem, hirtelen gondolat támadt bennem.

—Barátja ön dr. Demarestnek? — kérdeztem.

—Nem, — felelte határozottan.

—Vagy dr. Hale-nak?

—Nem.

Hangjának különös nyomatékából megéreztem, hogy igazat beszél.

—Nevem nem Fairfax, — mondtam. — Majd máskor elmondok önnek többet magamról. De most más, fontosabb dolog felé kell fordítanunk figyelmünket. A fiatal nő, akit épp most elvezettek, Evelyn Hollister, aki...

—Ez az a fiatal nő, akit a dr. Demarestnél történt tragédiával kapcsolatban emlegettek?

—Ugyanaz, — feleltem. — Részt fog venni a mai mulatságon is. Hogy miért kényszerítik a nyilvános szereplésre, nem tudom, de hogy életének, vagy legalább is ép elméjének örökös elvesztése fenyegeti, az iránt kétség nem lehet. A veszély még ma, éjjel előtt bekövetkezhet. Nem tudom, hogy milyen módszert fognak ellene alkalmazni, s még nem voltam képes olyan tervet találni, amelynek alapján őt megmenthetnék.

A professzor most egész szorosan mellettem állott. Kezeit hátrafelé kulcsolta, s a kevés élnétség, mely arczában volt, eltűnt. Arczat halotti sápadtság borította.

—Ah! — dörmögte, s nekem úgy tett, hogy hangjába némi elégtelenség vegyült.

Talán többet mondtam el, mint amennyit kellett volna? Talán szövetségben volt Demaresttal és Haleval?

—Nos? — kérdezte, midőn észrevette habozásomat.

—Ez az egész, — feleltem mogorván és elfordultam.

—Megálljon, — mondá parancsoló hangon.

—Már eleget mondtam.

—Még nem. Meg akarja ön menteni ezt a nőt?

—Abból a ezélből vagyok itten.

Bevándorló 2

—Milyen viszonyban van ön vele?

—Kliensem.

—Az ön kliense?

Féjével előre hajlott, s szemei tágra nyitlak.

Rendkívül felindult állapotban, félig sugva mondtá a következő szavakat:

—Istenemre, most már tudom, hogy ki esoda ön. Ön Richard Duniston!

Az összetört üveg.

—Ön Richard Duniston!

A professzor szavaira éreztem, hogy hideg verejték lepi el homlokomat.

—Mondtam, hogy a nevem Fairfax, — feleltem.

—Igaz, Fairfax, — hagyta helyben a professzor halk hangon. — De, uram, higgyen nekem, hogy ha ön azt hiszi, hogy felfedte előttem valamely titkát, akkor az biztonságban van nálam. Én nem fogom önt elárulni.

Intettem és elfordultam. Egy perczel később nevetni hallottam.

—Igen, igen, — mondá, — azt hiszem, hogy nemsokára ismét lesz egy Bonaparte a trónon. Lehet, hogy egy év múlva, — lehet, hogy hat év múlva, de a restauráció sikere bizonyos.

—Ah, Demarest, hogy van? Jöjjön, menjünk innen. Hale megígérte, hogy körülvezet az intézetben, de annyi asszony vette körül, hogy amint látszik, megelégedett igéretéről.

Amint a szavak elhangzottak, Freydel és Demarest kimentek a folyosóra.

Nem követtem el tévedést azzal, hogy a professzor előtt elárultam kilételem?

Volt valami modorában, ami azt a sejtelmét ébresztette bennem, hogy vagy veszélyes ellenségre, vagy bátor, éleseszű jóbaráttra tettem szert.

Miss Hollister még többször láttam a következő órák alatt, de nem volt alkalmam vele beszélgetni. Darezára tartózkodó magaviseletének, teljesen nyugodtnak találtam, és sem magatartásában, sem arczkifejezésében nem vettem észre semmit, amiből elmezavarra lehetett volna következtetni.

Lépésről-lépésre követtem őt. Apolonője, Nell Gramson mindig mellette volt óvatoss, gyanakodó szemeivel. Néha a vendégek egy-egy kisebb csoportja vette körül a két nőt, s előttem úgy tűnt fel, hogy dr. Hale vezette őket oda.

Dr. Demarest is kísérletet tett megközelítésére, de minden alkalommal meghátrált, amint észrevette, hogy közeledtére a nő elsápad, s szemeiben a harag tüze lobban fel.

Nyilvánvalóan tűnt fel előttem, hogy az intézetben való jelenlétem még mindig talány volt Miss Hollister előtt, s nem tudta, vajjon én is beteg vagyok-e, vagy pedig csupán tettem magam annak. Ez utóbbi esetben pedig nem tudta, hogy az ő, vagy pedig dr. Demarest érdekében dolgozom.

A könyvtárban ismét találkoztam Manvilnéval. Aggodalmasan nézett rám.

—Láttam önt beszélni Miss Hollisterrel, — mondá. — Sikerült őt figyelmeztetni?

—Mi ellen? — kérdeztem. — A fenyegető veszély mibenlétéről neki is épp oly értesüléssel kellene bírnia, mint nekünk. De még én sem bírok arról pontos tudomással. Micsoda formában fenyegeti a veszély, melynek elkerülésére kell figyelmeztetnem. Ha szükség van kiszabadítására, ha védelmezni kell ellenségei ellen, egy perczig sem haboznék megkísérlni. De hogyan és mit kell tennem?

—Valamit tennünk kell, — mondá az öreg hölgy különös hangszílyal.

—Igaz, de mit?

A nő megrázta fejét. Arczából a tehetetlenség kifejezését lehetett kiolvasni.

—Legjobb volna, ha törekednénk egymást jobban megérteni, — folytattam. — Világos, hogy én Miss Hollister érdekében vagyok itt, s ön erről tudomással bír. Szabad kérdezni, hogy honnan szerezte ezt az értesülést?

—Archietől, — fiamtól tudtam meg.

—Ő megmondta önnek...

—Megmondta nekem, hogy kiesoda ön, s hogy miért van itten. Ezzel nem kevétezt el semmi árulást, mert annak, hogy az ön szerencsétlen kalandjait elmondta, egyedüli motívuma az volt, hogy képes legyen önt minél értelmesebb módor segíteni. Ő akkor mondott el nekem mindent, amidőn felvilágosítottam őt az Evelyny fenyegető veszélyről.

—Még nem mondtá el nekem, hogy mi-

re alapítja gyanuját a Miss Hollister fenyegető veszélyre vonatkozólag. A kis nő alakja megmerevedni látszott, s vékony ajkai remegni kezdettek. —Most nem mondhattam el, hogy hogyan szereztem értesülésemet, — mondá. —Ha ezt elmondanám, olyan bizalommal ruháznám önt fel, amit fiamtól megtagadtam. A dr. Demarest házában igen sok sötét titka van. Az én érdekem is, hogy mindezekről biztos információt szerezsek s erre nézve megvannak a magam módjai. —Az Evelyny fenyegető veszélyről véletlenül értesültem, oly időben, amikor arról sejtelmem sem volt. Annyit azonban mondhatok önnek már most: dr. Demarest arra számít, hogy Miss Hollister még ma, éjjel előtt örökre eljuthatja. —Hölgyeim és uraim, az ebéd tálalva van, — mondá dr. Hale az ajtóban megjelenve.

A beszélő felé fordulva észrevettem, hogy szemeit rámszegezte, s abban oly gonosz kifejezést láttam, melyet soha nem észleltem azelőtt. Lassan elfordult, s Freydel tanár azonnal követte. —Megengedi, hogy bevezessem? — kérdeztem karomat ajánlvá Manvil asszonynak. Az asszony nem felelt. Az ajtó körül látott valamit, ami felkeltette figyelmét. Követve pillantásának irányát, láttam, hogy Freydel átlépett a küszöbön, s Manvilnéra nézve, tagadólag rázta fejét. —Ismeri azt az ert embert? — kérdeztem az asszonytól. —Nem. Egyike talán az intézet ápolójainak? —Elmosolyodtam, de nem feleltem. —Jobb lesz talán, ha egyedül megyek, —mondá Manvilné, s elhagyta a szobát.

(Folytatása következik.)

S. G. ROVNIANEK & CO.,

Amerikában a legnagyobb üzlet honi- és importált italok nagyban való elárulására.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes PALINKÁK GALLONOKRA, AMERIKAI BORO KALLONJA, and OHIOI VÖRÖS.

AKI CSAK MEGKÖSTÖLT A MITISZTA BORAINKAT ES PALINKÁINKAT, AZ SOHASEM BANTA MEG ES MINDIG LEGYORAM ES PONTOSAN KI VOLT SZOLGALVA. Tegyen egy próbarendelést és nem fogja megbánni soha. A leveleket így címezze: S. G. ROVNIANEK & CO., 318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

S. G. ROVNIANEK & CO.,

318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

SZABADALMAKAT

HERZOG ZSIGMOND a new yorki magyarság kellemes találkozóhelye. 1528 MASODIK AVE., NEW YORK. (A 79. és 80. utcák között.) Telefon: 1542 Lenox. Tulajdonos: M. LEINWANDER.

GUTTMAN J. és TSA

a Nyugat első magyar könyvkereskedése. Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai dohányszerek, szegedi paprika, liptói túró, magyar szilvékvar elárulása nagyban és kicsinyben. Jutányos árak. Postai megrendelések pontosan eszedik. PEDLEREKNEK KÜLÖN KEDVEZMÉNYEK. Minden megrendelés így ezimendő: J. GUTTMAN & CO., 380 WEST DIVISION STREET, CHICAGO.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA

Elvállal jutányos árak mellett bármily nyomdai munkát. Ujságtól kezdve névjegyig. ALAFSZABALYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓBBAN KÉSZITUNK. Aki szép, izléses munkát akar, forduljon hozzánk. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA 153 East 4th Street, New York.

Aki meggazdagodni akar, vásároljon HÁZHELYET Paterson gyárváros közelében.

FELVILÁGOSITASSAL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁL A FŐIRODA: REALTY & COMMERCIAL COMPANY 26 Cortland Street New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PENZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hájtársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENNYELŐKÖZJEGYZŐI okiratok szakszertien kiállítanak és konzultánsilag hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. REAM BIZOTT ÜGYEKBEK ENYSEN és lelkesmeretesen járok el. —AZ UTASOKAT SZEMÉLYTESEN ELKÍSÉREM A HAJÓHOZ. UTBAIGAZÍTAST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok. FŐKÖZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE SCHWABACH ÉS FIA KÉT MAGYAR BANKHÁZA 1225 FIRST AVENUE, a 66-ik utca sarkán. NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utca közelében.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénztételek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MOHITZ, 197 Stanton Street, New York Alapított 1879-ben. Pénzküldések és hajójegylárulást. Főirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngtown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesít.

HUGO LEDERER, 55 Ave. B, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Közjegyzői irodájában olcsó díjazás mellett elvégez hazai jogügyeket.

MANDEL ES ILKOVITS, 374 Alexander Ave., New York. Pénzküldők, hajójegylárulatók, élet- és tűzbiztosítás, közjegyzői iroda.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sőt olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereségy \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leeburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajógyjroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlétség 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvániának legrégebbi takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM. THE BRIDGEPORT BANK & TRUST COMPANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio. Pénzt kamatoztat, küld az ó-hazába. Hajójegyeket elárulst minden vonalra. Hazai ügyeket gyorsan és jutányosan elintéző.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio. Államiag engedélyezett hajógyj, pénzküldés és közjegyzői iroda. PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM. MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajógyjroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajógyjüzlete. Házak, telkek vétel és eladása.

NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldés- és hajógyj-üzlete: 150-2 street, Passaic.

SZABÓ LAJOS, Chrome. Pénzküldés. Hajógyjroda. Tanács és utbaigazítás ingyen. A vidék egyedüli magyar közgyjgyje.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto. THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVED ÉS JOGTANÁCSOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VETELE ES ELADASA. Magyar közgyjgy. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD BANK ES HAJÓJEGYÜZLETE — Alapított 1890-ben. — Közgyjgyői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

3. oldal

POLITIKAI HIRDETÉS.

EXPLANATION—Matter in italics is new; matter in brackets [ ] is otherwise omitted.

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Albany, July 24, 1909. Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the Constitution in relation to the compensation of Justices of the Supreme Court...

Resolved (if the Assembly concur), That section twelve of article six of the Constitution be amended to read as follows: 12. [The Justices and Justices hereinafter mentioned shall receive for their services a compensation...

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT NUMBER TWO

Shall the proposed amendment to section four of article seven of the Constitution, in relation to the compensation of Justices of the Supreme Court, be approved?

AMENDMENT NUMBER THREE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY Proposing an amendment to section twenty-seven of article three of the Constitution...

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT NUMBER ONE

Shall the proposed amendment to section twelve of article six of the Constitution, in relation to the compensation of Justices of the Supreme Court, be approved?

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the Constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT NUMBER TWO

Shall the proposed amendment to section ten of article eight of the Constitution, in relation to the limitation of the debt of a city for purposes of such limitation, be approved?

A BEVÁNDORLÓ

Minden kihirdetés TIZ szóig 25 cent. Minden további szó 2 cent. Kihirdetések előre fizetendőik.

KIS HIRDETÉSEK

Mrs. Szilágyi Budapesti egyetem végzett és a New Yorki Board of Health által engedélyezett okleveles szülésznő.

KISHIRDETÉSEKET elfogadja a „Bevándorló” minden figyelmű és a kiadóhivatalt: 327 East 13 Street, New York.

225,000.00 ALLAMI BIZTOSÍTÉK Joseph Major Myers pénzüklés iródnál.

EGYHAZI ÁRTERESÍTÉS. A New Yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze: HARSANYI LÁSZLÓ.

A COLUMBUSI ÉS VIDEKI MAGYAR REP. EGYHAZ. A lelképítészter címre: Rev. ALEX. SZAKELLY, 1764 S. Washington Ave.

Neur Brunswick és Vidéke magyarságának figyelmébe: A Continental Casualty Co. legbiztosabb és legerősebb biztosító társaság képviselővel lettem megbízva New Brunswick lakóhelyeire.

Épület. Teljes felszereléssel kollézságyra, vidéki helyen olcsó árú és kedvező feltételek mellett adó.

KERESSEM férjemet, Buchwald-Panzer vasútnál, aki az éltt Budapesten VIII. Tom-utca 82. szám alatt lakott s körül több mint öt évtized óta nem hallottam.

Eredeti üzlet postai megrendelésekre Legolcsóbb árak SZILVORIUMLRA, TÖRKÖLYRE, COGNACRA, GINRE, WHISKEYRE

AMENDMENT NUMBER FOUR CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the Constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

ARTICLE VIII. No county, city, town or village shall hereafter give any money or property, or loan its money or credit to or in aid of any individual, association or corporation...

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT NUMBER THREE

Shall the proposed amendment to section twenty-seven of article three of the Constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors or other fiscal officers, be approved?

A NAP

A magyar újságírás szakszervezete, Magyarország legfőbb újságíró és lektorjainak szövetsége. Félévi díj: 100 forint.

KALAUZ.

A SZENT PÉTER ÉS PÁL MUNKÁS BELEGYŐZŐ EGYLET. Alapították: 1909 július 1-én McKeesporton, Pa.

HA NEM BESZÉL ANGOLUL

és ha akarna tudni, akkor küldje be a nevét és a pontos címét MANDEL ERNŐNEK

for any rapid transit or dock investment may be so excluded proportionately to the extent to which the current tax revenues received by said city therefrom shall meet the interest and amortization payments thereof...

State of New York, In Senate, April 13, 1909.

Office of the Secretary of State.

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT NUMBER FOUR

Shall the proposed amendment to section ten of article eight of the Constitution, in relation to the limitation of the debt of a city for purposes of such limitation, be approved?

Pásztor Béla EZ IDŐ SZERINT UNION TOWN ÉS VIDEKÉ TARTÓZKODIK A BEVÁNDORLÓ KÉPVISELETÉBEN.

MAGYAR JOGVÉDE EGYESÜLET

Igazgatósági ülésert tartja minden hónapban saját helyiségében. 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

RIZSAK JÁNOS passiaci pénzüklés budapesti iródnál

KITUNÓ FORGALMU

szálloda, mézszárszék, fűszerüzlet, sörszalon és hajógyári-üzlet egy New Yorktól tíz percrenyire levő nagy gyárvárosban...

MRS. BÉRESSY

oltszeves magyar szülésznő mindenféle női betegségek ért. Szüléséket a házánál is elfogad.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatú és a legnagyobb kórház az Egyesült Államokban és Kanadában.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, Bécsei Orvosok Intézetében.

A BEVÁNDORLÓ

a. oldal.

POLITIKAI HIRDETÉS.

Minden kihirdetés TIZ szölg 25 cent.

KISHIRDETÉSEKET

6-23-09-500 (2-5479) EXPLANATION-MATTER IN ITALICS IS NEW STATE OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Pursuant to the provisions of section one of article six of the Constitution...

AMEND

CONCURRENT SENATE

Proposing an amendment to article six of the Constitution...

State of New York In Senate, February 1909

State of New York In Assembly, February 1909

State of New York Office of the Secretary of State

[L. S.]

FORM FOR SUBMITTING

Shall the proposed amendment to article six of the Constitution...

6-23-09-500 (2-5492) EXPLANATION-MATTER IN ITALICS IS NEW STATE OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Pursuant to the provisions of section one of article six of the Constitution...

AMENDMENT

CONCURRENT SENATE

Proposing an amendment to article seven of the Constitution...

Whereas, The legislative body of the State of New York...

Section 1. Resolved, That the legislative body of the State of New York...

Section 2. Resolved, That the legislative body of the State of New York...

Section 3. Resolved, That the legislative body of the State of New York...

NUMBER THREE. Shall the proposed amendment to section twenty-seven of article three of the Constitution...

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE Albany, July 24, 1909.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

of the city to become otherwise indebted, except that the debts incurred by the city of New York after the first day of January, nineteen hundred and four...

of the city to become otherwise indebted, except that the debts incurred by the city of New York after the first day of January, nineteen hundred and four...

596

C1855

Pásztor Béla EZ IDŐ SZERINT UNIONTOWN ÉS VIDÉKÉN TARTÓZKODIK A BEVÁNDORLÓ KÉPVISELETÉBEN. ELŐFIZETÉSI ÉS HIRDETÉSI DIJAKAT FELVEHET ÉS NEVÜNKBEN NYUGTAZHAT. AJANLJUK ÖT OTTANI HONFITÁRSAINK SZÍVES JOJNDULATAIBA.

Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, Bécsi Orvosok Intézetében. 140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY.

Kiadvány: Minden hónapban...

Jor Myers irodái. PSBURG, N. J. PHA, N. J.

EGYESÜLET... COAL CENTER ÉS VIDÉKÉN KÖLTSÉGVISELETÉBEN...

ANOS idapesti irodája SZÁM ALATT VAN. K. MIHALY.

GALMU reszület, sörszalon és orktól tíz percnyire...

ESSY mindenféle női be- a háznál is elfogad...

Érfiak!

Orvosi gyakorlat. Egyszerű Államok-betegségek gyógyi- at. Gyógyulást keres- európai orvosoknál...

Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, Bécsi Orvosok Intézetében.

VASÁR

"A Bevándorló" péntek

VI. ÉVFOLYAM. 67. szám.

Vigyázz!

Irta: Ráskai Ferencz.

Ha száguldott a gyorsvonat,
Csak elnyomott az átom,
S hogy felnyitottam két szemem,
Tul voltunk tiz határon.

Pedig Bedekkerem szerint
Utannak minden pontja
Az érdeket, az izgatót
Pazar kezekkel ontja.

De megnyugodtam csakhamar,
Hisz veszteségem semmi,
Hisz van még oly vonat, nem egy,
Min vissza lehet menni.

...Eszembe jut ez utazás,
Hány csöndes éjjel, hányszor!
S ilyenkor egy hang suttogón,
Kegyetlen gunynyal rám szól:

Vigyázz, mert más az ifjuság!
Nincs több vonatja egynél!
Ha egyszer elszáguld veled,
Már vissza nem mehetnél.

Pedig maholnap ott leszel
A végző állomáson...
Tartsd nyitva jól hát két szemed,
Hogy mindent, mindent lásson!

A vezér.

Irta: Pásztor Árpád.

Takács Jánosnak hívják.
Erős, hatalmas természetű, huszonnyolc
esztendő legény. Vastag, fekete haja rá-
borul homlokára, szeme erősen, szenvedé-
lyesen csillog, munkászubbonya alatt pe-
dig domborodó bikamell feszül meg.

Gazdag szeretett volna lenni, és, zsar-
nok, de szegénynek született s ezért gyü-
löli a gazdagságot. Nem a szolgátság fáj ne-
ki, hanem a nyomorúság, a szegényes ott-
hon, a töredezett butor és az, hogy tud a
gazdagságról.

A nép rajong érte, mert úgy le tudja
festeni a tüke gazságait, mint senki más.
Gyűlöli a gazdagokat, de különösen a
gyártulajdonost, Eisendorf Fülöpöt.

Apró, filigran emberke ez. Kopasz, hól-
das fej, amelyet csak egy pár hosszúra nö-
vesztett hajszál fed be valahogy; ritkás,
gyér szakáll, ráncos arcz, csak éppen a
szem okos és csillogó.

Boldog volt, mert az államtól kapott
megrendelést. Az államtól! Életének min-
den vágya csak odahuzott, hogy az álla-
mot vezesse a főkönyvbe a megrendelők
közé, mert az állam pontos és jó fizető.

Határidőre vállalta el a munkát. És ma-
ga ment le a gyárba a munkások közé;
szorgalomra és jó magaviseletre intette
öket, mert határidőre kell a munka.

Takács János lelkében pedig tűz forron-
gott. És munka után, mikorra a gőz elfá-
radt, a hatalmas lendítőkerekek megállot-
tak s a gépek hidegen, mozdulatlanul pi-
hentek, kiadta a jelszót:

Eljén a sztrájk!

És a gyár kántinjának pálinkapálás le-
vegőjében rekedtes, de mégis erős hangon
lerántotta a leplet Eisendorf Fülöp speku-
lációjáról, megmutatta, hogy a munkás
két legnagyobb ellensége: az állam és a
munkaadó szövetség; és megeskette
társait, hogy holnap reggel hiába kondul
meg a gyár harangja, senki sem áll mun-
kába.

— Eljén a sztrájk!

A munkások félig józanul, félig része-
gen, éppen csak szokásból elénekelték a
Marseillais-et és eloszlottak. Aznap este
pedig keserves sirás és verekedés volt a
munkásházakban. Az asszonyok pénzért
sirtak, hogy ne hagyják abba a munkát,
a férfiek és szeretők pedig az elv kedvéért
elverték a jajgató asszonynépet.

Fölkelt a nap. Már ősze hajlott az idő
s a vizes szürkéségen keresztül mint va-
lami piros, égő folt, világított a nap. A
gyár hallgatott.

A hatalmas munkatárakban alig kószál
egy-két ember, nem sivitott a gépek éle-
szava, nem ziháltak, hörögtek a fújtatók,
a szíjak mozdulatlanul simultak a kere-
kekhez... Meghalt a munka.

Eisendorf Fülöp pedig sirva járt föl é-
s alá az irodájában. Sejtelve nem volt, mi
fog történni. Egyszerre jött, mint a sáska
járás, védekezni se lehetett ellene.

— Mi történik az állam megrendelésével?
Nem lesz meg a határnapra! Hivjon ide-
gen gyárakból munkásokat? Hiszen a
mostani gaz világban nem is kap munkást,
mert mind egymással tartanak.

Mit tegyen?... Mit tegyen?

Leült és fejt a tenyerébe temetve
zett a semmibe. Tompa, szédítő zsongás
érezte a fejében, üveges, fénytelen szem-
mel csak nézett... És talán észre sem vet-
te, mint lép be az irodába felesége, az a
magas, szőke, kissé telt, előkelő asszony-
ság.

Beszélgettek és Eisendorf Fülöp tíz
perez múlva elküldött Takács Jánosért.

Az irodába akart menni, de a szolgál-
megmondta, hogy a lakásban fogadják.

És Takács Jánosnak szívébe szállt a fé-
lelem. Lassan, lehajtott fejjel ment át a
szénfövényes udvaron, amelyben annyir-
otthonos volt, be-bekukkantott a munka-
tárakba, ahol csüggedten, mozdulatlanul
állottak a gépek és a szolgáló félénke-
s a palota felé ment.

Csizmája nagyokat roppant a szénpor-
ban s különös érzés fogta el, amikor a vas-
rác elé értek. Itt végződött a gyártelep
és itt kezdődött az urasági kert.

Fölment a zöldmohás, nedves kölépes-
kőn; a kis kertajtó csikorogva fordul-
eresztékében s Takács benn állott a ker-
ben, ahová máskor csak nézni szokott.

Uriasan metszett utak, elhervadt virá-
gyak és megfakult fű, amely tele volt
vizes, lehullott, megbarnult avarral.

Beléptek a palotába.

Mindenféle fény és pompa. A lépes-
házban pálmák állottak s a vakító fel-
lépesőkön széles, puha szőnyeg futott föl.
Alig mert rája lépni.

Vaskos, piszkos lábnyoma ott mar-
a szőnyeg süppedékes, lágy szövetén.
Pirult, verejték futotta el és úgy érezte
hogy homlokán megpattan a nagy ér.

A villamos esengő hangja élesen csil-
gelt át a kényelmetlen, fenyegető esen-
ben. Kinyitott a nagy szárnyasajtó.

— Jó napot, Takács ur!

Maga Eisendorf fogadta. Valami ére-
lemnélküli makogott vissza, annyira ze-
varba hozta a fogadást. Ugy szeretett ve-
na valahol máshol lenni... Akárhol... S
ve hevesen vert, nagy csomókban futó-
benne fel és alá a vér.

— Lépjén be, Takács ur!

És kinyitott a belső ajtó. Ó, milyen sz-
ba!... Kis, selyemmel bevont játékbu-
rocskák a sarokban, mindenféle cifras-
gok... Drágamivű zongora, amely elő-
fejét ábrándosan félrehajtva üldögélt
Eisendorf leánya, a husz esztendő, hir-
szépségű Dóra.

Az asztalnál a nagyságos asszony.

Takács megáll a küszöbön. Nem m-
előre lépni.

— Csak lépjen be, Takács ur. A férj-
igen sokat beszélt már önöl...
És a nagyságos asszony Takács pe-
megy. Kezét nyújtja neki. Takács pe-
mozdulatlanul áll, mint valami kőszo-
Előbbre akar menni, de a fényes pa-
olyan különösen csikorog a csizmája.
vében vág az a nyikorgó sirás. Lábu-
gyen akarna lépni, de annál kínosa-
ropog a palló.

A gyár dörgő, hatalmas zürzaj-
ahol a gépek között egy elhibázott
bizonytalan pillantás halál, ahol az
ügyesség egymást versenyre hívja,
szilárd, nyugodt tudott lenni, de it-
gyogó uri szobában elfogja a félelem

